

# ZAPISNIK

22. skupne seje mestnega zbora MLOL

z dne 9. 2. 1954

S K L E P I

XIII. seje mestnega zbora in zbora proizvajalcev Mestnega ljudskega odbora za glavno mesto Ljubljana, z dne 9. II. 1954.

1. s k l e p: Razprava o ustanovitvi občin. <sup>provisorijski</sup> Ostane dosejanja komisija za <sup>razdelitev</sup> razdelitev Ljubljane na občine, ki naj se poveže z ljudskim odborom <sup>mestni</sup> Ljubljana-okolica, k delu naj se pritegne še strokovnjake.

Komisija naj razpravlja o naslednjem:

- a) Sedanji teritorij MLO je potrebno razdeliti iz družbenih, političnih, gospodarskih in upravnih osirot,
- b) ali naj se obravnava to vprašanje v svesi z združitvijo okraja z mestom, ali samo v okviru decentralizacije uprave mesta,
- c) kompetence bodočih občin,
- č) število, obseg in razmejitev občin.

Pravnemu odseku tajništva MLO  
radi upoštevanja pri nadaljnem delu komisije.

2. s k l e p: Predlog za imenovanje tov. Marjana Urbančiča za predsednika Sveta za notranje zadeve MLO se odloči do prihodnje seje, ker je tov. Urbančič odsoten in ni s njim o tem nihče govoril.

3. s k l e p: Predlog, da se <sup>na</sup> ~~prenesejo~~ <sup>na</sup> ~~prenesejo~~ pooblastila iz delokroga in pristojnosti MLO Svetu za gospodarstvo, predsedniku in načelniku Tajništva za gospodarstvo MLO, se umakne s dnevnega reda. Ves material je treba dostaviti predhodno vsem ljudskim odbornikom obeh zborov v proučitev in saradi sklepanja na ločenih sejah.

Svetu za gospodarstvo MLO,  
Pravnemu odseku tajništva MLO, da prouči <sup>va</sup>  
predlog komisije za pravne predpise

4. s k l e p: Predlog za potrditev pravil gradbene zadruga "Žižnica Velika planina" se umakne s dnevnega reda iz istega razloga.

Svetu za gospodarstvo MLO,  
Pravnemu odseku Tajništva MLO

S a s k l o p: Predlog za razširitev predmeta poslovanja  
Posredovalne pisarne za promet z nepremičninami  
in premičninami se umakne z dnevnega reda iz  
istega razloga.

Svetu za gospodarstvo MLO  
Pravnemu odseku Tajništva MLO

Sart fašizma - svobodo narodu!

T a j n i k MLO:  
Sivic Silvo lere

## I Z V L E Č E K Z A P I S N I K A

XIII. skupne seje mestnega zbora in zbora proizvajalcev  
Mestnega ljudskega odbora glavnega mesta Ljubljane, v torek  
dne 9. II. 1954.

Seje vodi predsednik Mestnega ljudskega odbora dr. Heli  
K o d i c.

Zapisnik seje vodi tov. Š i v i e Silvo, tajnik MLO.

Za overitelja zapisnika sta izvoljena ljudska odbornika  
tov. Ivan K r i s t a n in Vinke K r a l j.

Seja je sklepčna, ker je od 70 odbornikov mestnega zbora  
prisotnih 55 in od 60 odbornikov zbora proizvajalcev 42.

Zapisnik XXI. skupne seje je soglasno sprejet.

Predsednik predlaga naslednji

### d n e v n i r e d :

1. Razprava o ustanovitvi občin
2. Izvolitev predsednika Sveta za notranje zadeve
3. Razno:
  - a/ Pooblastilo iz pristojnosti MLO glavnega mesta  
Ljubljane Svetu za gospodarstvo MLO, predsedniku  
MLO in načelniku Tajništva za gospodarstvo MLO.
  - b/ Potrditev pravil gradbene zadruga "Žičnica Velika  
planina".
  - c/ Razširitev predmeta poslovanja Posređovalne pisarne  
za promet z nepremičninami in premičninami, Ljubljana.

Predlog dnevnega reda je soglasno sprejet.

### Ad 1./ RAZPRAVA O USTANOVITVI OBČIN

Predsedujoči da v razprave referat komisije MLO za  
proučitev vprašanja ustanovitve občin:

"Občinski ljudski odbori na območju mesta Ljubljane  
kot prvostopni organi ljudske oblasti."



kot prvostopni organi ljudske oblasti

Mestni ljudski odbor Ljubljane je imenovan 8 člansko komisijo, da prouči potrebe, primernost in možnosti ustanovitve občinskih ljudskih odborov na območju mesta Ljubljane.

Na podlagi treh posvetovanj komisije in poročila delegacije, ki je proučila delovanje občinskih ljudskih odborov v Beogradu in Zagrebu, daje komisija sledeče

ugotovitve in priporočila:

Glavno mesto Ljubljana obsega danes ozemlje, ki meri 204 km<sup>2</sup> ali 20.400 hektarov in ima skoraj 140.000 prebivalcev. V Ljubljani je 83 industrijskih podjetij, 2000 obrtnih obratov, 220 gostinskih obratov, 810 trgovskih podjetij in prodajaln itd. V Ljubljani je bilo preteklo leto preko 85.000 ~~gostov iz tujine in dragih republik.~~

Poleg tega je Ljubljana gospodarski /ne ravno proizvodni-industrijski, temveč komercialni/ in upravn ter kulturno-prosvetni center, istočasno tudi prometni center republike. Vse to pa ima za posledico tudi neštete komunalne probleme, od najširših do drobnih.

V Beogradu obstojajo občine že več kot eno leto. V Zagrebu pa od oktobra 1953.

Kakor je bilo v Beogradu in Zagrebu, tako tudi v Ljubljani praksa sama kaže, da je Mestnemu ljudskemu odboru kot I.instanci izredno težko zadovoljivo obvladati tako široke območje s toliko prebivalci in tako pestrim področjem dela.

A.

Razlogi za decentralizacijo, in s tem za demokrati-zacijo oblasti, torej za ustanovitev občinskih ljudskih odborov kot I. instance /dočim bi postal Mestni ljudski od-bor II-pritožbena instance/, so v glavnem sledeči:

## I.

Družbeno-politični razlogi kot najvažnejši razlogi za ustanovitev občin.

1./ V Ljubljani šteje mestni zbor ljudskega odbora 70 odbornikov, tako, da pride 1 odbornik povprečno na 1000 prebivalcev./neupoštevaje občine POLJE IN Šentvid/. Mestni zbor pravi, da je od 1750 prebivalcev samo 1 voljen organ ljudski odbor. Smisel demokratizacije pa je, da čim več delovnih ljudi aktivno sodeluje pri reševanju lokalnih zadev in pri pretresanju splošnih zadev. Ustanovitev občinskih ljudskih odborov bi to omogočala, ker imajo občine do 35 odbornikov in bi skoraj na 500 prebivalcev lahko prišel 1 odbornik /poleg odbornikov mestnega zbora/.

2./ Občinski ljudski odborniki so porazdeljeni v svetovne odbore in komisije, tako da razen pri sejah občinskih ljudskih odborov aktivno sodelujejo pri reševanju resorne problematike in dajejo smernice upravnemu aparatu. S tem je zagotovljena

3./ boljša družbena kontrola nad delom upravnega aparata in

4./ odborniki lahko prenašajo problematiko od občinskega zbora na volilce in od volilcev na ljudski odbor.

5./ V Ljubljani se je izkazalo, da 70 ljudskih odbornikov ne more imeti uspešnega stika s svojimi volilci niti zaradi števila volilcev, niti zaradi preširoke problematike na redkih zborih volilcev. Z večjim številom odbornikov bo lažje in uspešnejše politično in družbeno - organizacijsko delo med volilci, saj ima odbornik lažji stik s 500 volilci kot z 1500 ali 2000. Lažje pa tudi 500 volilcev najde stik s svojim odbornikom, ki mu lahko daje predloge, pritožbe, nasvete, itd., da jih prenaša na ljudski odbor, lažje se tudi pogovorijo o konkretnih zadevah na manjših zborih volilcev, na raznih posvetih, itd. Lažje pa je tudi kontrola volilcev nad delom svojega odbornika s katerim stalno sodelujejo.

6./ Pobude in predloge volilcev nato rešujejo občinski ljudski odbori v lastni kompetenci - hitrejšo in bolj življensko kot centralni mestni odbor, večjo pro-

natiko, ki se tiče celega mesta pa sporoči občinski ljudski odbor kot predlog mestnemu ljudskemu odboru.

7./ Sej občinskih ljudskih odborov, pa tudi njihovih svetov se lažje udeležijo tudi volilci /poslušalci/, saj jim je občinski ljudski odbor mnogo bližji kot mestni ljudski odbor in tudi občinske problematike jim je bližja kot široka mestna problematika.

8./ V razne komisije, odbore, itd. je možno pritegniti prave državljane kot strokovne aktivne člane komisij. Tudi s tem se močno ojači neposredno sodelovanje državljanov - volilcev z ljudsko oblastjo. Če upoštevamo še to, da

9./ namesto na 70 zborov volilcev v mestnem merilu sodelujejo volilci še na recimo 150 zborih volilcev v občinskih merilu, pa čeprav z minimalnim številom udeležbe, n.pr. po 50 volilcev, dobimo ta rezultat, da poleg v komisijah itd. lahko sodeluje v Ljubljani najmanj 11 do 15.000 volilcev na zborih volilcev, kar je več kot 10 % prebivalstva, ki bi na ta način ozko sodelovali s svojo ljudsko oblastjo in svojimi voljenimi odborniki.

## II.

### Gospodarsko - politični razlogi :

Ljubljana leži sredi naravnega gospodarskega bazena, ki kot celota tvori zemetek komunne. Naloga Mestnega ljudskega odbora je, da usmerja in načelno določa gospodarsko in komunalno politiko z enotnim družbenim planom /seveda usmerja tudi prosvetno in socialno zdravstveno politiko/. Ukvarja se torej z glavno problematiko vsoga obnočja.

Zelo težko pa centralni mestni odbor konkretizira to skupno mestno politiko na posamezne primere, da bi pri tem še upošteval značaj, strukturo in prilike na posameznih obnočjih mesta /centralni del, periferni deli, kmečki značaj naselja, industrijski značaj itd./ To je naloga občinskih ljudskih odborov, ki poznajo konkretne prilike svojega okoliša in ki bodo lažje pravilno razpravljali in odločali o konkretnih zadevah državljanov, njihovih potreb in njihovih dolžnosti do skupnosti, o potrebah in možnostih občine, naselja itd., seveda v okviru zakonitih predpisov in koristi cele komunne.



Organizacijsko - upravni /praktični/ razlogi

Z ozirom na dosti velik obseg mesta se je izkazalo, da ljudski odborniki praktično zelo težko najdejo stika z volilci, kakor je že omenjeno pod I. in II., občinski ljudski odbori lažje najdejo različne načine, da se stika svojih odbornikov z volilci.

Tudi centralni mestni upravni aparat težko uspešno obvlada vse pestro upravno delo. Ne obvlada ga niti kadrovske, niti vsebinske, ker ne more poznati konkretnih potreb posameznih državljanov. Ne more uspešno upravljati nalog, ki so mu dodeljene, niti uspešno zagotavljati potrebne uslug in dolžnosti /pravočasno in pravilno reševanje vlog, prošenj itd., niti vselej pravično predpisati davke in voditi tekočo evidenco, dalje garantirati za pravilnost in nešteti potrdil, ki jih državljanje uveljavljajo, niti vselej najbolj pravično rešiti dodeljevanja raznih socialnih podpor itd., itd./. Tudi težko zajame razne dolžnosti, ki jih imajo državljanje do skupnosti /prijavne dolžnosti, plačila davkov/.

Mestni ljudski odborniki se ne morejo ukvarjati s tako drobnejšo problematiko, zaradi česar tudi sveti prepuščajo reševanje raznih zadev brez kontrole upravnemu aparatu. Občinski ljudski odbor oziroma njegovi sveti lažje kontrolirajo pravilnost in ekspanzivnost dela občinskega aparata, pa tudi občinski odborniki lažje zvedo od volilcev morebitne nepravilnosti v aparatu. Pravilno je, da aparat ljudskega odbora sanostojno rešuje konkretne zadeve v upravnem postopku, toda mora jih reševati po zakonitih predpisih in po smernicah, ki jih prejema od ljudskega odbora oziroma njegovih svetov. To pa morajo kontrolirati sveti in ves občinski odbor na svojih sejah, kjer zahteva predložitev poročil in objasnitev.

## B.

Tudi v Beogradu in Zagrebu je bilo pred ustanovitvijo občin slišati nekaj razlogov proti ustanovitvi občin. Praksa je take razloge večinoma demantirala.

Na prvi pogled se pojavljajo tudi pri nas sledeči ponisleki proti občinam:

1./ Komunna je celota, občine bi te celote na jačale, temveč slabile, kar bi razvijalo partikularistične in lokalistične tendence.

Take tendence se bodo gotovo tu ali tam v občinah pojavile, toda s pravilnim delom, s pravilno povezavo občinskih odborov z mestnih odborom se jih da izključiti ali vsaj omejiti na neznatnost /stalni ali občasni stiki predsednika, svetov, tajnika in referentov MLO s predsedniki, sveti, tajniki in referenti občin in še mnogo drugih oblik sodelovanja. Tudi inspekcija./

2./ Občine s svojim aparatom bi slabo delale in bodo kompromitirale oblast, češ, saj tudi bivši rajonski odbori niso bili dobro in so bili ljudje zelo nezadovoljni z njimi.

Kar se tiče rajonskih odborov: Vedeti je treba, da so rajonski odbori obstojali nekaj let po vojni, ko smo bili še v čisto administrativnem socializmu, v času popolnega pomanjkanja vsega, v času izvajanja nacionalizacije, izvajanja agrarne reforme, prisilnih odkupov, distribucije življenjskih potrebščin, v času strogega administrativnega planiranja in nujnega krutega dirigiranja gospodarstva. Tedaj je bil potreben sistem poverjenikov kot absolutnih dirigentov svojega resora.

Medt em smo šli s hitrimi koraki naprej na vseh poljih - kar nenja ni treba podrobno našteti. Omenimo le: delavsko samoupravo, dvig produkcije, presta prodaja, ponudbe in povpraševa nje, decentralizacija oblasti in demokratizacija na vseh poljih, izpopolnjena zakonodaja, itd., itd., skratka rajonski odbori so pravzaprav grenak spomin na vse izredno težke čase napornih in pomanjkanja polnih časov, ko smo obnavljali deželo in ko smo žrtvani polagali šele temelje graditve socializma.



Novo občine bodo imele bore malo skupnega s članom, načinom in vsebino dela bivših rajonov. Saj bodo občinski ljudski odbori kot kolektivni voljeni organi v prvi instanci odločali v nejah zakonov o problemih občine in njenih članov.

Upravni aparat občinskih ljudskih odborov pa bo slabo delal samo, če bodo nastavljeni strokovno slabi strokovniki. Stvar občinskih ljudskih odborov bo - in kritika volilcev na zborih volilcev in v svetih ter komisijah pomeni danes zelo mnogo! - da bo nastavljal uslužbence, ki so visoko strokovni in moralno - politično neoporečni.

/V nekaterih obiskanih beograjskih občinah je danes strokovni sestav občinskih uslužbencev povprečno sledeč: 13 % s fakulteto, najmanj 30 % z maturo, 30 % z ne popolno srednjo ali dovršeno strokovno šolo, 10 % z malo maturo in 17 % z osnovno šolo, kar pa še stalno izboljšuje.

3./ Občine bi različno obravnavale slične zadeve s temi ustvarjale nejevolje in negotovanje pri državljanih.

To se da opraviti s pravilno koordinacijo, z inspekcijami in končno ima vsak državljan pravico, da se proti vsaki odločbi in rešitvi občinskega ljudskega odbora pritoži na MLO kot drugo instanco.

4./ Občine so nepotrebne, saj Ljubljana ni takolika, da bi morala imeti občine.

Že iz prejšnjega je razvidno, da MLO niti kot voljeni organi, niti s svojim aparatom - pa če ga še tako poveča, ne more več vsestransko uspešno reševati vseh nalog. Ob postopni decentralizaciji oblasti je v zadnjem letu prešlo in še prihaja z republiških organov toliko novih nalog na ljudske odbore, da teh nalog ne znore en centralni aparat niti vsebinsko, niti po količini.

Občine so potrebne tudi zato, ker ima vsak državljan prej ali slej opraviti na uradu ljudskega odbora, pa mora z okolice proti le do 15 km daleč do Kresije. Ali bi ne mogel opraviti bližje na občinskem ljudskem odboru?

5./ Zakaj naj bi ne ostal Mestni ljudski odbor, pa bi za določene manjše posle imel na raznih krajih Ljubljane administrativne izpostave /na primer za davke, za prijave

za potrdila, za socialno skrbstvene zadeve itd./?

V Zagrebu se je izkazalo, da so izpostave, ki so jih imeli, brez svojih ljudskih odborov administrativna postojanka, ki se nujno zbirekratizira in postane samostojen odločujoč uradniški aparat, ki diktira in nima zvezi z ljudstvom. Če se decentralizira aparat je potrebno decentralizirati tudi ljudski odbor.

6./ Občinski ljudski odbori - vsaj nekateri ne bi mogli gospodarsko samostojno živeti in s tem niso samostojni ljudski odbori.

Ni bistvo, da občinski ljudski odbori v mestu gospodarsko samostojno žive. Celo mesto ima skupni družbeni plan, občinski ljudski odbori pa s svojimi samostojnimi proračuni /pa četudi dotirani od mestnega proračuna/ tvorijo del družbenega plana mesta. Bistvo je v tem, da ljudski odbori v svoji kompetenci odločajo v prvi instanci o zadevah, ki so njim prepuščene v odločanje. To bo določal statut.

7./ Občinski ljudski odbori bodo mnogo stali in obremenili proračun. Res je, občinski ljudski odbori bodo precej stali. V Beogradu n.pr. ima občina, ki šteje 48.000 ljudi 70 uslužbencev, v Zagrebu ima občina, ki šteje 60.000 ljudi 100 uslužbencev, občina, ki ima 17.000 ljudi ima 46 uslužbencev, itd. To zavisi od tega, koliko kompetenc oz. nalog občina prevzame. Male občine od 8 do 10.000 ljudi imajo tudi le po 12 do 20 uslužbencev. Da, občine stanejo. Toda prvič: bi moral MLO za prilično obvladanje že sedanjih nalog svoj aparat itak še občutno povečati, čeprav bi jih kljub temu ne mogel reševati v zadovoljstvo neščanov in drugič smatra komisija, da so družbeno-politične koristi in ostali nešteti razlogi ob ustanovitvi občin mnogo tehtnejši kot pa so razlogi stroškov ob tej primerjavi.

Vprašanje kompetenc, ki naj jih prevzamejo občine.

-----

Ne glede na to, ali se odločimo za malo večje ali manjše pravice in naloge občin, smatramo za potrebno poudariti sledeč princip:

Vse občine na območju Ljubljane naj imajo enake kompetence, ker bi bilo nelogično in težavno, da bi MLO reševal iste zadeve za občane ene občine v I. instanci, za občane druge občine v II. instanci.

Stoječ na stališču, da je treba tudi v sestavi mesta Ljubljane ustanoviti občine je treba rešiti tudi še vprašanje njihove pristojnosti.

Osvojiti moramo načelo, da morajo biti občinski ljudski odbori lokalni predstavniki organ državne oblasti na teritoriju občin. Kot taki morajo dajati smer vsemu gospodarstvu, socialnemu in kulturnemu razvoju občine, utrjevati socialistični pravni red ter razvijati svojo samoupravo in samouprave gospodarskih in drugih družbenih organizacij.

Občinski ljudski odbori bodo morali opravljati vse oblastvene funkcije na svojih sejah, funkcije državne uprave pa po svojih kolegijskih organih - svetih in komisijah. Za izvrševanje upravnih poslov in zlasti za izdajanje odlokov, od navodil in drugih sklepov bodo tudi občinski ljudski odbori morali praviloma imeti sledeče svete:

- a) Svet za gospodarstvo,
- b) Svet za komunalne zadeve,
- c) Svet za ljudsko zdravstvo in socialno politiko,
- č) Svet za prosveto in kulturo.

Ne more biti dvoma, da bodo morali tudi občinski ljudski odbori imeti za izvrševanje nalog iz svoje pristojnosti tudi potrebno administrativno osebje, ki bo opravljalo vse zadeve iz odrejenega jim delovnega področja kot prvostopni upravno-politični organi.

Gotovo je umestno, da se v prvi fazi poslovanja občinskih ljudskih odborov na nje ne prenese preveliko kompe-



Treba je stremeti za to, da naj imajo občine v prvem razdobju svojega življenja le manjše kompetence, ki naj bi se postopoma večale. Treba je na občine pred vsem prenesti vse one zadeve, ki vsakodnevno tangirajo čimvečji krog državljanov, da ti tako v bližini svojega domovolišča opravijo nujne posle, ki se predvsem nanašajo na splošno gospodarsko, komunalno, socialno politično in kulturno prosvetno problematiko. Smetamo za umestno, da bi se prenesle na občine sledeče upravno politične zadeve in sicer:

A. Iz področja prosvete in kulture.

1. Skrb za gradnje in adaptacije šolskih poslopij in ostalih zgradb, ki so namenjene obvezni šolski vzgoji /vključevši nižje strokovne šole, predšolske vzgoje in nižje glazbene šole/, prosveti, kulturi ter telesni vzgoji.
2. Skrb za materialno oskrbo šol, knjižnic, čitalnic in ostalih vzgojnih ustanov.
3. Skrb za učiteljska stanovanja in kurjavo na šolah.
4. Skrb za ustanavljanje in vzdrževanje šolskih kuhinj in dnevnih sob za učence, dijake in vajence.
5. Skrb za ustanavljanje in vzdrževanje gospodinjstev in drugih splošno izobraževalnih tečajev ter zlasti tudi ustanavljanje tečajev za pobijanje nepismenosti.
6. Skrb za ustanavljanje in vzdrževanje otroških igrišč in športnih prostorov.
7. Skrb za izvolitev članov šolskih odborov, nadzorstvo nad njihovim delom ter skrb za povezavo in sodelovanje s šolskimi sveti in društvi, ki se bavijo z vzgojno problematiko mladine ter za redno povezavo in sodelovanje teh organizacij s šolo.
8. Nadzorstvo nad izvrševanjem predpisov o obveznem šolanju.
9. Proučevanje splošnih problemov prosvete in vzgoje dece in mladine.
10. Zadeve predvojaške vzgoje.
11. Zadeve razvoja in telesne vzgoje mladine.
12. Predlaganje personalnih sprememb na šolskih in vzgojnih zavodih.
13. Sodelovanje s prosvetnimi, kulturnimi in telesno vzgojnimi društvi ter idejno in gnotno podpiranje.

14. Nadzorstvo nad izvrševanjem predpisov o kulture in kinematografov.

B. Iz področja komunalne dejavnosti.

1. Uprava stanovanjskega fonda, ki je last mestnega ljudskega premoženja in zadeve v zvezi z vzdrževanjem stanovanjskih zgradb, v kolikor ta pravica ne pripada drugim državnim organom, gospodarskim organizacijam in ustanovam.

2. Stanovanjske zadeve.

3. Urejevanje in vzdrževanje krajevnih cest s vsemi mostovi in drugimi cestnimi napravami.

4. Urejevanje in vzdrževanje otroških igrišč, pločnikov, javnih vodnjakov, cistern in drugih podobnih naprav ter gradnja novih v okviru mestnega regulacijskega načrta.

5. Izdajanje in vzdrževanje ukrepov za zunanji izgled občinskih javnih naprav ter vzdrževanje snage.

6. Vzdrževanje in razširjanje vseh vrst komunalnih uslužnostnih podjetij (kopališča, pralnice, likalnice, javne tehtnice, ter remontna podjetja).

7. Vzdrževanje zaklonišč.

8. Izgradnja lokalne vodovodne in kanalske mreže drugih vodogradbenih objektov, kakor tudi vodovodnih priključkov v občinskih predelih brez kanalizacija, upoštevajoč pri tem generalni načrt glede centralne vodovodne mreže.

9. Skrb za vzdrževanje in razširjanje javne razsvetljave.

10. Izdajanje dovoljenj in prepovedi za kopanje mulje in peska.

11. Odrejanje mest za postavljanje reklamnih pisov, oglasnih desk, paviljonov, kioskov, javnih dekoracij, kakor tudi za parkiranje motornih in drugih vozil.

12. Zadeve lokalnega prometa v koordinaciji s celotnim problemom prometa na območju mesta Ljubljane.

13. Predlaganje izprememb in dopolnitev v generalnem regulacijskem načrtu.

14. Izdajanje dovoljenj in nadzorstvo nad delom čistilcev čevljev, nosačev in avtomatskih tehtnic.



o. Iz področja ljudskega zdravstva in socialne politike.

I. S področja zdravstva:

1. Odobritev zdravljenja nepremožnih.
2. Odobritve popustov v zdravstvenih menzah.
3. Posvetovalnice za zaščito matere in otroka.
4. Preventivno zdravstvena zaščita (področni TBC dispanzerji, dežji dispanzerji itd.)

II. S področja socialne politike:

1. Redne in izredne socialne podpore (od izrednih naj bi ostale v pristojnosti mesta le one iz sklada za izredne socialne podpore, ker je ta sklad centralni mestni fond).

2. Podpore žrtvam fašističnega terorja.
3. Podpore kadrovcem.
4. Referat zdravstveno ogrožene mladine.
5. Referat socialno ogrožene mladine.
6. Referat moralno ogrožene mladine.
7. Referat vzgojno ogrožene mladine.
8. Referat MDF (mlečne šolske kuhinje).
9. Referat brezplačnega in prioritetnega mleka

v smislu pogodbe z UNICEF-on.

10. Dežje jasli.

11. Počitniške kolonije (centralne počitniške kolonije in pa stalna dežja okrevališča ostanejo v pristojnost Tajništva za zdravstvo).

III. S področja gospodarstva:

1. Odmera vseh davkov in izdajanje potrdil o davčnem predpisu.

2. Izterjava davkov in izdajanje potrdil o plačano davku.

3. Potrjevanje računov zasebnikom pred izplačilom.

4. Izdajanje lastnega družbenega plana s tem, da bi bile dolžne držati se obveznosti izvirajočih iz temeljnih proporcev družbenega plana MLO, s tem v zvezi bi bile občine dolžne evidentirati in ukrepati glede družbenega brutto produkta za one gospodarske panoge in stroke, v katerih bi lahko ustanovljale gospodarske organizacije. Tu prihajajo v poštev

predvsem obrtno storitvene, trgovske ter gostinske organizacije.

5. Skrb za razvoj obrtniškva v državnem in zadrugarskem sektorju.

6. Registracija pogodb o učni dobi vajencev v gospodarstvu, kakor tudi določanje števila vajencev, ki jih morajo imeti gospodarske organizacije na področju občin.

7. Izdajanje dovoljenj obrtnikov zidarske stroke za izvajanje manjših gradbenih del.

8. Izdajanje dovoljenj za ustanavljanje zadrug, likor za te posle niso pristojni višji državni organi ter izpodbirne odločbe o prenehanju in likvidaciji takih zadrug.

9. Izdajanje predpisov o odpiranju in zapiranju kalov in delavnic.

10. Izdajanje živinskih potnih listov.

11. Izdajanje listin o prenosu lastništva živine.

12. Vodstvo registra psov s pobiranjem predpisane pasje takse.

13. Vodstvo akcij za zaščito rastlin /borba proti koloradškemu hrošču, kaparju, letno škropljenje sadnega drevja itd./.

14. Pomoč kmetijskim odsekom pri splošnih kmetijskih zadrukah za pospeševanje sadjarstva, vrtnarstva, poljedelstva, živinoreje, mehanizacije itd.

15. Pripravljanje, izdajanje in izvrševanje občinskih proračuna.

16. Uvajanje krajevnega prispevka za graditev kulturnih, kulturnih, zdravstvenih in socialnih naprav.

17. Gospodarstvo s temi zemljišči in zgradbami na teritoriju občine, kolikor glede tega v konkretnih primerih MLO ne odloči drugače ali kolikor ta pravica po zakonu ne spada drugim državnim organom, gospodarskim organizacijam, doma ali skupnosti. Razmotriti je zlasti še tudi vprašanje, koliko naj bi se na občine preneslu tudi delo poedinih inšpekcijskih služb in zadeve veterinarstva.

#### IV. Splošne zadeve.

V delokrog občin naj bi tudi spadale:

1. Vse zadeve v zvezi z volivnimi imeniki.

Katere občine naj se v Ljubljani ustanovijo?

Na to vprašanje ne more komisija dati konkretnega predloga, temveč bodo morali svoje imenje o tem dati volilci sami na zborih volilcev.

Za lažjo in boljše presojo tega vprašanja omenja komisija kriterije, po katerih so Beograjčani in Zagrebčani razdelili svoje območje na občine.

V teh mestih je bil predvsem merodajen:

1/ Zgodovinski in tradicionalni pomen posameznih predelov mesta. Beograd, ki meri 628 km<sup>2</sup> in ima od enega konca do drugega ca 60 km in skupaj skoraj pol milijona ljudi, se je pelagona združil iz raznih predelov, ki so se v zgodovini v različnih dobah samostojno razvijali pod različnimi vplivi. Še pred vojno je bil razdeljen na 13 samostojnih kvartov. Ob ustanovitvi 25 občin je nebroj občin nastalo iz takih zgodovinskih predelov: Savski venac, Stari grad, Zapadni vračar, Istočni vračar, Karaburna, Stari Djeram, Zvezdara, Pekino brdo, Groždovac, Topčidersko brdo, Čukarica, itd.

V Zagrebu, ki šteje ca 350.000 ljudi: Gornji grad, na hribu.

2./ Gospodarski karakter: V Zagrebu: Novi grad /trgovsko finančni-obrtni/ Trešnjevka /industrijsko - kmečki/. V Beogradu: Rakovica, Merazije.

3./ Geografski princip: Topčidersko brdo /na hribu, pa tudi karakter letnih vil - fizkulture/, občina Zemun, Pančevski rit itd. V Zagrebu: Travnja /meja: železnica-Sava-avtocesta/.

4./ Vse periferne občine so zrastle iz večjih vasi oziroma naravne skupine naselij.

5./ Le v primeru 1 v Zagrebu so potegnili administrativno oziroma "strokovnjaško" mejo, ker bi sicer ena občina imela preok mnogo preko 60.000 ljudi.



Glede števila prebivalcev ene občine:

Niti v Beogradu niti v Zagrebu ni bilo odločeno število prebivalcev za določitev občinskih mej, temveč bili nerodajni zgoraj naštetih principih. Najmanjša periferna občina v Zagrebu šteje 2.000 ljudi /zaradi posebno splošnega karakterja in delež naokrog izoliranega naselja/, največja v ožjem sestavu mesta 60.000 ljudi; najmanjša periferna občina v Beogradu šteje 8.000 ljudi, največja v mestu šteje 47.000 ljudi /tudi ves Zenun je ena občina/.

V razpravi o tem vprašanju, kje naj bi bile občine v Ljubljani je prišla komisija do naslednjega stališča:

1./ Komisija smatra ustanovitev občin za najmanj posebno za primer, da bi prišlo do združitve Ljubljano-mesto z Ljubljano-okolico v en kraj.

2./ V Ljubljani obstojita že dve občini, Polje in Šentvid. Nepravilno in nepravično je, da je za nekatere ljubljanske MIO prva, za ostale pa II. instanca v istih zadevah. Ako se odločimo za ustanovitev občin, je potrebno da se vse ozonlje ljubljanske razdeli na občine, ne pa da nekatere predele.

3./ Zaradi dokaj enotnega značaja mesta, ki se razvijalo iz stare ljubljane okoli Gradu skoraj vzporedno vse strani, predvsem pa proti severu, zapadu in vzhadu, ne kazalo razkosati strnjenege dela ljubljane z nekimi geometrijskimi črtami na več delov. Za eno občino veliki centra govori tudi dejstvo, da skoraj vse gospodarske, kulturno-prosvetne, znanstvene, socialnozdravstvene, redniško-upravne itd. ustanove ležajo v tem strnjenege delu mesta, kamor prihaja po opravkih skoraj vsakodnevno ogromno ljudi iz strnjenege dela mesta, pa celo gospodinje hodijo na centralni živilski trg mimo lokalnih trgov. Zato je komisija nišljenja, da se za "veliki center" ustanovi samo ona občina ki bo imela norda 40.000 ali celo do 50.000 prebivalcev. Tudi iz ekonomičnosti je boljša ena občina 50.000 ljudi recimo 50 do 60 uslužbencev, kot pa dve občini po 25.000 ljudi s po 40 do 45 uslužbenci.

3./ Po značaju nastanka naselij okoli strogo strnjenege dela, h kateremu se polegona prirastli drugi deli

smatra komisija, da se okoli te centralne občine ustanovijo posamezne občine, ki bi zajele predele od mestne meje do centra. Volilci naj bi predlagali, katere predele naj se v posamezne občine vključi in kje naj se meja napravi med centrom in sosednjo občino. Razgovori v okviru komisije se pokazali, da so nekatere izhodiščne točke za občine sledeči kraji: Vič /Kozarje-Brdo/, Zgornja Šiška /morda tudi Sp.Šiška?/, Ježica, Rudnik, Lavrice /morda tudi Moste?/. Vsekakor bo mogoče konkretnije govoriti o tem, ko bodo zbori volilcev dali svoje predloge, ki jih bo komisija pregledala, vskladila in objavila, nakar bo mogel Mestni ljudski odbor šele dokončno sklepati o tem.

#### E.

Ko bodo zbori volilcev razpravljali o unestnosti ustanove, o kompetencah in o morebitnih nejah občin, naj bi mislili tudi na predloge o bodočih občinskih stavbah, ki bodo morale nuditi dovolj prostora za ljudski odbor in njegove sejne prostore, kakor tudi za upravni aparat in sprejemanje stranj. Za prevzem kompetenc, ki jih predlaga komisija pod C, bi občinski ljudski odbori rabili najmanjše sledeče število strokovnega upravnega aparata: občine od 10 do 18.000 prebivalcev 25 do 33 uslužbencev, občina od 50 do 60.000 prebivalcev pa ca. 70 uslužbencev.

MLO šteje danes 290 uslužbencev in bi se po ustanovitvi občin le malo zmanjšal, ker prevzema vse II. instančne posle in naloge, ki bi jih moral vršiti že zdaj, pa jih ni zmožel: na primer vse strokovne inspekcije. Obdrži pa tudi vso statistično službo, ves družbeni plan, glavno komunalno problematiko itd. Ako bi se občine ne ustanovile, bi se moral aparat MLO povečati najmanj za 100 uslužbencev, da bi centralno zmožel vse delo.

Za komisijo MLO  
za proučitev občin

P r e d s e d n i k:  
Vodopivec Vlado l.r.



2. Izdajanje raznovrstnih potrdil, zlasti o gospodinjstvu, o ločenem bivanju in o vseh drugih osebnih rodbinskih odnosih državljanov.

3. Uveravljanje podpisov, rokopisov in prepisov listin.

4. Skrb za vzdrževanje javnega reda in miru in vodstvo upravno-kazenskega postopka.

5. Pomožna statistična služba.

Prav tako bi bilo še podrobno razmišljati o tem, če naj se centralno vodi, ali prenese na občine:

a) Vodstvo matičnih knjig rojenih, poročenih in umrlih oseb, knjig državljanstva in evidenca o izpremenjenih rodbinskih imen.

b) Prijave in odjave vojnih zaveznikov.

c) Vodstvo zadev v zvezi z mobilizacijskimi elaborati in načrti.

V razpravi doda k referatu tov. Vlade **V o d o p i v e o**,  
predsednik komisije za občine:

Komisija je prišla do zaključka, da je z ozirom na celoten  
proces demokratizacije in decentralizacije pri nas ustanovitev  
občin na območju mesta Ljubljane potrebna. Osnovni razlogi za  
ustanovitev občin so: da se še v večji meri priteguje državljane  
k izvrševanju ljudske oblasti, ustrežnejša kontrola volivcev nad  
delom ljudskih odbornikov in da bo delo upravnega aparata potom  
komisij uspešnejše.

Mestni ljudski odbor bo tako razbremenjen raznih lokalnih  
problemov, lahko posvetil več pažnje kulturne - prosvetni dejav-  
nosti, zdravstveni dejavnosti itd. Glede pristojnosti občin se  
bila v komisiji sami različna mnenja. Sprva je komisija smatrala,  
da je treba ustanoviti občine dveh tipov: občine s polno pristoj-  
nostjo (doslej Šentvid in Polje) in notranje občine s enakomerno  
manjšo pristojnostjo. V nadaljnjih razpravah pa je komisija  
smatrala, da je treba ustanoviti občine s enako pristojnostjo.

Komisija je mnenja, da vprašanje delitve Ljubljane na  
občine še ni dovolj obdelano. Razpravlja naj se o tem na zborih  
volivcev in po ponovnem razpravljanju na Mestnem ljudskem odboru  
naj MLO sestavi dokončni predlog.

Dr. Heli **M o d i o**, predsednik MLO razčleni razpravo v dve  
poglavji:

1/ načelno o vprašanju razdelitve občin, ali se te občine  
ustanove ali ne? Razlogi za ustanovitev občin so navedeni že v  
poročilu, nekaj jih je bilo iznešenih še v klubu odbornikov. Če  
imajo odborniki še nove prejšnje razloge, naj jih obrazložijo  
tako, da bo MLO zavzel enotno stališče, ki ga bodo odborniki  
lahko tolmačili pred volivci.

2/ Značaj, kompetence, število in obseg občin. Tu je treba  
upoštevati nameravano združitve MLO s okrajnim ljudskim odborom  
in v tem primeru Mestni ljudski odbor kot tak odpaše. Odborniki,  
ki so voljeni na področju mesta, bi morda tvorili neko komisijo  
v bodočem Okrajnem odboru, ki naj obravnava posebej zadeve mesta.  
Dalje je vprašanje, ali bo mesto kot center ena občina. V tem  
primeru bi se od prvotno mišljene velike Ljubljane s sosednjem  
oddaljili podeželski predeli. Pri taki delitvi bo imel vsak teh

centrov svoje občine in odborniki teh delov mesta bi v bodoče tvorili neke komisije, ki bi probleme mesta presejala s širšim vidikom. O vsem tem moramo zavzeti določene stališče, ki ga bodo zastopali nato tudi odborniki na sborih volivcev.

Tov. Vladimir K r i v i c je navezal svoja izvajanja na bližnjo združitev mesta z okrajem - okolica in na nadaljnjo decentralizacijo, ki se sprovaja v državnem merilu ter s tem nalaga vedno nove naloge Mestnemu ljudskemu odboru oziroma bodočemu Okrajnemu ljudskemu odboru. Ta dva momenta nujno narekujejo decentralizacijo uprave. Vprašanje pa je, kakšna naj bo ta decentralizacija: ali izpostave (administrativne ekspositure) ali občine v smislu referata. Prvo je izrazito birokratska pot in bi v tem primeru ljudski odborniki še težje kot doslej vršili kontrole nad delom administrativnega aparata. V cilju, da ima administrativni aparat čim manjše kompetence in v cilju razvoja demokracije je odločitev proti eksposituram lahka.

Tov. Krivic je nadalje razpravljala potrebi decentralizacije gospodarstvene uprave, o tem, da naj bodo kompetence bodočih občin čimvečje ter da ni nujno, da bi vse občine imele enake kompetence pač pa periferne čim več, končno o komuni in njenih predvidenih sredstvih. Glede podražitve administrativnih izdatkov je tolmačil, da je treba jemati v obsir celoten položaj v republiškem in sveznem merilu, kjer pa je aparat zaradi decentralizacije smanjšen. Ravno tako ni upravičen strah pred slabo administracijo, ker bo dal MLO občinam nekaj svojega najboljšega kadra. Glede vprašanja velike ali manjše občine, periferne ali centralne so potrebne še razprave. Iz dosedanjih razmišljanj kaže, da so boljše večje in centralne občine, vendar bo treba o tem še premisliti in vprašati na terenu samem.

Končno so važen razlog za formiranje občin stanovanjske zadrage. Tem zadrugam MLO v sedanji formaciji ne bi bil v veliko pomoč, med tem ko bodo občine imele važno vlogo pri pomoči stanovanjskim zadrugam.

Tov. Anton S u h a d o l e poudari, da je treba zavzeti stališče, ali se bodo občine formirale istočasno s fuzije MLO in Okrajnega ljudskega odbora ali ne, ker je treba stališče tolmačiti tudi volivcem. S fuzije postane šele jasna slika: dveh instanc: okraj in občina, ki bi imele vse enake kompetence.



Dalje opozarja na važnost določanja mej in kompetenc bodočih občinam, ki bodo drugačne, če ne gledamo mej današnje Ljubljane.

Tov. Leopold K r e s e poudarja med drugim, da je komuna skup občin, ki gravitirajo na kak center in se medsebojno dopolnjujejo. Potreba po ustanovitvi občin na območju mesta Ljubljane pa je predvsem gospodarska; volivcem pa je treba dokazati, da bodo od občin nekaj imeli, pri tem pa ni važno, ali imajo nekaj več ali manj kompetenc. V okviru združenega okraja bi lahko obstojala dva tipa občin, eni s večjimi, drugi s manjšimi kompetencami, slednjih po možnosti čim manj. Ustvaritev nekaterih gospodarsko slabših občin bi ne škodovala, ker bi bile lahko dotirane od okraja, same pa se bodo borile za čim močnejše gospodarstvo. Glede mej občin bi lahko imela Ljubljana morda 6 občin na periferiji in manjše Ljubljano. Volivcem je treba s argumenti dokazati, da je ustanovitev občin koristna.

Tov. Lojze M a t e l i č smatra, da je potrebno konsultirati Okrajni ljudski odbor, ne pa sklepati o vprašanju občin brez njega.

Tov. Stane V r h o v e e poudarja važnost sposobnega upravnega kadra bodočih občin, glede kompetenc občin pa smatra, naj imajo vse enake kompetence v I. instanci, ker je nepravilno, da bi odločal MIO v enakih zadevah za nekatere občine v II. instanci, za nekatere občine pa v I. instanci. Kompetence naj se pa postopno prenašajo na občine.

Tov. Andrej K u m a r se zavzame za čimprejšnjo ustanovitev občin in smatra, da je nastala že gospodarska škoda, ker na Ježici še ni bila ustanovljena občina, za katero se borijo že nekaj let.

Predsednik tov. dr. M e d i e ugotavlja, da v zvezi s strukturo MIO s okrajem ni jasno vprašanje mej mesta Ljubljane in mej komune. Iz rasprave je tudi razvidno, da ni jasno, kako bo izgledala organizacijska shema oblasti v komuni. Dalje je nejasno vprašanje obsega in vloge centra v komuni. Prosi člame komisije, da bi osvetlili te probleme.

Tov. Božo M r a v l j e meni, da kompetence niso najvažnejše vprašanje in bi lahko notranje občine imele manjše, periferne pa večje kompetence. Občine bodo tudi pritegnile mnogo več

ljudi k sodelovanju, koordinacije med MLO in občinami pa se da  
sugotoviti. O mejah občin ne more odločati komisija, počakati  
bo treba zmenja zborov volivcev.

Besedo dobi tajnik MLO tov. Silvo Š i v i c, ki je sode-  
val v komisiji. Ugotavlja, da je komisija preštudirala  
vprašanje občin in izdelala priporočilo za ustanovitev občin  
na območju sedanjega mesta Ljubljane predvsem s vidika, da ostane  
sedanji Mestni ljudski odbor II. instanca. Tedaj še ni bilo tako  
aktualno vprašanje morebitne združitve mesta s okrajem Ljubljano  
okolice. To vprašanje je šele zadnje dve dni s vso ostrino  
izbile na dan. Tako sovpadata sedaj 2 vprašanji: 1/ razdelitev  
Ljubljane na občine in 2/ združitve okraja s mestom.

S tem v zvezi povzame dve vprašanji tov. Suhadolca, ki jih  
smatra za potrebne bolj osvetliti in konkretizirati:

- 1/ ali bodo obstojale 2 ali 3 instance
- 2/ značaj in obseg občin

Glede instance: Zdi se mi jasno, da bo po fuziji okrajnega  
in mestnega ljudskega odbora obstojal samo en odbor v rangu okraja  
kot II. instanca, (to bi mimogrede povedano tudi olajšalo  
vprašanje kadra za občine), občine pa bi bile prva instanca.  
Vasne instance ne more biti, ker bi sicer dobili 3 instance.  
Zaradi tega bi bilo tudi primerne, da dobije vse občine enake kom-  
petence, kajti zelo težko bi bilo poslovanje, če bi obstojale  
občine s različnimi kompetencami (n.pr. Kamnik, Litija itd.  
svoje, takv. periferne kot Polje, Šentvid itd. sopen svoje,  
takv. interne občine na strnjem naselju Ljubljane pa sopen  
druge oziroma manjše.)

Posebno vprašanje je strnjeno mesto. Morda bi bilo boljše,  
ne razdeliti velikega centra na male občine, temveč tu ustanoviti  
eno veliko občino, bodisi s posebnimi kompetencami - nalogami in  
pravicami, slično kakor Bled ali Jesenice v okraju Radovljica.  
To bo treba še razmisliti in rešiti tako ali drugače.

Tudi meje občin bo treba preštudirati s vidika združitve  
s okrajem - okolice. Marsikateri obrobni predel mesta bi se  
lahko združil s obstoječo občino v okolici oziroma okoliški predel  
okraja s novo občino na sedanjem mestnem območju. Saj vsi ti deli  
enako gravitirajo k središču ljubljanskega bazena.

Predlaga, da se vsa ta vprašanja še temeljito razmotrijo.



Tov.ing. Bene Svetina: V zvezi s tem, kar je omenil tov. tajnik MLO sem mislil omeniti par stvari. Zdi se mi, da moramo upoštevati Ljubljano kot poseben republiški center, vsaj ta ožji del. Ljubljana kot mesto, center republike, kulturni, zdravstveni in upravni center, važen prometni center v zveznem okviru zahteva posebne, drugačne pravice in tudi posebne drugačne dotacije kot občine oziroma če to ne, večje udeležbe na dohodkih kot druge občine.

Dražbeni plan in preračun se bo moral obravnavati s tega vidika.

Poglejmo komunalne zadeve, to je promet, kanalizacijo, vodovod, plin, urbanistični plan oziroma smernice bodoče zazidave posameznih okolišev, ki se bodo morale obravnavati s enega mesta in se ne morejo ločiti.

Tudi kar zadeva strokovno šolstvo, višje šole, univerze, akademije, gledališča, so problemi, ki se morajo reševati "centralistično". Posebno obravnavanje s enega mesta zahteva zdravstvene socialna politika kot so klinične bolnice, druge zdravstvene ustanove kot poliklinike, dežji domovi, materenski domovi in druge ustanove republiškega značaja, ki predstavljajo centralne ustanove za celo Slovenijo.

Isto velja za gospodarstvo. Nekatera podjetja bodo imela svoj delokrog v več občinah. Nastala bo težava glede odvajanja dohodkov.

In tega vidika smatram, da bi bilo res potrebno radi predvidene združitve mesta s okrajem, da bi se mesto razdelilo na več okrajevih občin in sicer naj bi se ustanovila velika občina, ki bi imela v republiki gotov privilegiran položaj, periferne občine pa bi se izločile in bi se jih povezale v širše občine, ki bi bile enakovredne drugim občinam kot n.pr. Kamnik, Vrhnika, Domžale itd.

Tov.ing. Lapa Jane - Oblak Sonja je mnenja, da se moramo na fuzijo s okrajem boljše pripraviti in napraviti prej temeljite gospodarske analize, ki bi tudi olajšale odločitev, katere ozemlje naj se združi v komune. Predlaga ustanovitev skupne komisije obeh okrajev, ki naj pripravi analitični material, predno ponovno raspravljamo o tem vprašanju.

Tov. Pečar Franc se strinja s tem, da se skupno s okrajem obravnava vprašanje občin, ker to vprašanje dobi pravo osnovo šele s združitvijo s okrajem. Smatra, da je potrebno formirati občine tam, kjer kraji niso direktno vezani na mesto ali kjer so mestni predeli skoraj zaključene celote. Tudi v mestu predlaga občine, toda s enakimi kompetencami. Kjer pa imajo te občine skupne interese in bi morale probleme reševati skupno, naj se občine dogovorijo, da bodo te probleme skupno reševale.

Tov. Vladimir Krivig: Iz sedanje razprave izhaja, da vprašanje mestnih občin ne moremo reševati brez neposredne povezave s Ljubljano - okolico. Zastaviti si moramo danes vprašanje, kaj lahko zaključimo in kaj ne. Po mojem ne moremo ničesar. Referat same komisije me je prepričal, da bi mi na področju mesta morali iti na občine ne glede na združitve s okrajem Ljubljana - okolica še iz razlogov demokratizacije in decentralizacije naše uprave. To je osnovni razlog. Meni se zdi, da splošna decentralizacija nalaga take posledice mestnemu ljudskemu odboru, da jih ni mogoče več reševati s tako upravo kot dosedaj. Jasno je, da perspektiva združitve mesta s okolico te najnost še poteneira. Vendar je osnovni razlog, zakaj gremo na občine, v tem, da moramo našo upravo decentralizirati in demokratizirati. To se pravi, da stojim na stališču, da moramo iti na občine tudi brez združitve s okolico. V tem smo že sestali. To kar je povedal tov. Kumar jasno dokazuje, da smo že do sedaj utrpeli politično in gospodarske škodo, ker nismo še ustanovili občin. Čim bolj bomo zavlačevali s uspostavitvijo istih, tem večja bo ta škoda, temvečjim težavam bomo prišli nasproti, ko bomo prišli razpravljati o združitvi. Tako n.pr. združitve Maribora s okolico ni bila noben problem, ker je bilo tam rešeno vprašanje občin v mestu in okolici. Isto je v Celju. V Ljubljani pa to vprašanje ni rešeno, tudi ni rešeno vprašanje komune. Ne vemo, koliko bo ostale v Ljubljani in koliko bomo morali odstopiti kranjski komuni, kajti so predeli, ki tja bolj gravitirajo kot na Ljubljano. O komuni se je pri nas premalo razpravljalo. Novi gospodarski predpisi se pokazali, da je delitev mesta in okolice nemogoča. Nemogoča je radi tega, kar na tisoče delavcev danes dela v Ljubljani in ustvarja

debrine, stannje pa v okolici in dejansko od tega, kar je  
ustvaril v Ljubljani, nič nima. Isto je s kmeti, ki prinesejo  
svoje proizvode na ljubljanski trg. To so osnovni momenti,  
ki kažejo na to, da bodo tu potrebne še temeljite rasprave,  
posebno zdaj, ko prihaja ogromno sredstev na komuno, bi se reklo,  
da se privilegira center napram ostalim predelom. Tisti, ki  
ustvarjajo, tako ne bi razpolagali s tistim, kar ustvarijo.

Drugo vprašanje je, da bi v mestu morali imeti večje  
kompetence kot ostale občine, ne manjše. Mislim, da je tudi o  
tem potrebno govoriti. Ljubljana je republiški, kulturni, upravni,  
šolski, komercialni center itd. Zdi se mi, da smo premalo govorili  
o tem, da bo prva skrb bodočega okrajnega ljudskega odbora, voditi  
ta center. Danes je okolica brez tega centra. Mi ne smemo gledati  
na to, da bo bodoči MLO za vse druge, samo za svoj center ne.  
Jasno je, da bo ogromna večina odbornikov isvoljena na področju  
sedanjega mesta in bodo kot taki delali v bodočih komisijah  
okrajnega ljudskega odbora. V tem primeru je v dovoljni meri  
zagarantirano, da se bodo interesi centra upoštevali. Isto velja  
za sbore proizvajalcev, zato ne vidim tu nobene bejasni za usode  
tega centra, in bejasni, da bo ta bodoči okrajni ljudski odbor,  
skladi s svojimi komisijami, zapostavljal interese centra, ki  
so prav gotovo bolj šgoči. To je jasno in smo lahko prepričani,  
da bo vodstvo tako, da bodo te probleme razumeli in se borili  
za to, da bo ta predel ingledal tako, kot se spodobi za center.  
Mni se zdi, da je točno to, kar je rekel tov. Kress, da je to  
tudi neke vrste centralizacija, in sicer v tem, da se povezujejo  
mestni, občinski in okrajni predstavniki v eno celoto, dočim je  
danes Ljubljana mesto ločena od okolice. Zato ne vidim nobene  
bejasni za usode tega centra.

Točna je tudi ugotovitev tov. Vrhovca, ko je rekel, da je  
danes protipravno stanje v mestu, ko je za gotove stvari, ne samo  
za gotove občine, Mestni ljudski odbor istočasno prva in druga  
instanca. To je po zakonu nemogoča stvar in je po vsem pojmovanju  
zakonitosti protipravne. Mi treba rešitve iskati v decentralizaci-  
ji, saj vemo, da je republika druga instancia. To kar je sedaj,  
je gotove protizakonite.

S tem sem pravzaprav odgovoril že tudi na vprašanje tov.  
Kajnika. Tu ni nobene bejasni, da bi občine prehitro formirali



navsez samo bojazen, da bi jih formirali prepočasi, in podana skrb, da bomo marsikaj zamudili, kar komunna od nas terjaja, da bomo zasotali za Mariborom, Celjem, dočim smo za Reke že itak zasotali. Oni so prehitro šli na organizacije občin, mi pa zasotajamo. O tem smo že velike raspravljali v klubu ljudskih posolancev, sestankih Socialistične zveze, o tem pišemo v časopisih itd. Dejansko je potrebno o tem raspravljati, vendar ni nobenega raslega za zavlačevanje. Strinjam se s tov. tajnikom, ki pravi, da bi bile različne kompetence problem v okviru ene občine, toda to le tam, kjer mi nimamo še občin, dočim za področje n.pr. med Šentvidom in centrom ni tega problema. To je potrebno rešiti s okrajem Ljubljana - okolica. Vprašanje organizacije šišenske občine pa mi lahko rešimo. Gre samo za to, da se ljudje na zborih volivcev izjasnije, ali se žele priključiti Dravljam ali centru. Drugo je vprašanje n.pr. na Barju. Gre zato, ali naj se formira občina, ki bo združena s Galjevico, Rudnikom, Lavrice ali celo s Škofljico, kakor mi je znano, se je o združitvi s Škofljico že raspravljalo, vendar Škofljica ni bila za ta predlog. Kakšne je stanje sedaj, ne vem. Na Zaloški cesti tega problema ni. Ali bo n.pr. Kodeljevo priključeno sem ali tja, to je stvar ljudi, da povede v kateri formaciji se raje in kam bolj gravitirajo njihovi interesi.

Glede vprašanja mest s posebnimi pravicami bi hotel povedati tole: O tem vprašanju je bilo dosti govora na Mariborski konferenci mest, posebno glede vpliva kmečkega predela na mesta. Toda za to bojazen ni osnove. Ta bojazen pomeni, ne verjeti v moč mesta, naše socialistično ideologije in naše ekonomsko moč. Nasprotno, mi smo v našem rasvoju že tako daleč, da je naloga mesta in industrije, da se povezuje s kmečkim okolišem, da gre v smeri socializma hitro naprej. V teh letih smo ojačili ta center tako, da se nam ni treba bati, da bi kmečke občine prehittele mesto in gremo lahko brez kakršnegakoli strahu naprej. Če bi mesta imele svoje pravice, bi bila dejanske periferija prepuščena sama sebi, kar bi bilo nepravilno. Prišel je čas, ko ne smemo graditi socializma samo na ozkem področju, temveč na širokem polju komunne. Zavedati se moramo, da ni v korist naše komunne, če imamo v tej komunni vasi brez elektrike. S tem

šodimo sami sebi in razvoju tega centra. Če se ne bomo soraz-  
merno razvijali, ne bo uspeha. Nasprotja je treba odpraviti in  
za to se moramo boriti. Če se bomo borili za odpravo nasprotij,  
bomo tudi center hitro sgradili. V prvem trenutku se mestni  
center res ne bo tako razvijal, ne bodo pa se razlike večale.  
Le dosedanji naš razvoj v mestu je dokazal, da je n.pr. v  
Ljubljani neverjetno malo razlik med centrom in predmestjem, da  
pa se v zapadnih mestih te razlike neverjetno velike. Tam  
napašiš v centru bogastve in raskošje, v okolici pa zacatlost  
in skore kolonije. Na karvse mi lahke ponašamo, ni samo center  
Ljubljane, saj imamo tudi Kamnik, Litijo, Vrhnjake itd. To je  
pot, ki nakazuje moderni razvoj. Decentralizacija industrije  
je pocenitev proizvodnje in rešitev stanovanjskega problema.  
V tem pogledu imamo v Jugoslaviji dve izraziti skrajnosti:  
Zagreb in Ljubljano. V Zagrebu je domala zbrano vse bogastvo,  
zunaj pa je samo siromaštvo, dočim imamo na Gorenjskem in  
Štajerskem popolnoma drugo slike. Mi nimamo ogromnega centra, ima-  
mo pa jih več. Poglejmo samo radovljiški okraj, kjer prevladuje  
delavski element, kmečkega je le 20 - 30%. Po taki poti moramo  
iti, če hočemo, da bomo socializem razvijali na celem našem  
področju.

Predsedujoči predlaga, da se razprava o občinah zaključí.

Komisija za občine naj pri svojem delu upošteva:

- 1./ sedanji teritorij Mestnega ljudskega odbora je treba iz druž-  
benih, političnih, gospodarskih in upravnih ozirov razdeliti;
- 2./ razmotri naj razloge ali naj se ustanavljanje občin obravnava  
obnem z združitvijo okraja z mestom ali samo s stališča decentra-  
lizacije mestne uprave;
- 3./ razčistiti vprašanje kompetene bodočih občin. Mestni ljudski  
odbor je mnenja, da naj imajo občine vsaj perspektivne izdatne  
kompetence;
- 4./ število, obseg in razmejitev občin. Mnenje večine odbornikov  
je, naj občine ne bodo premajhne.

Po kratkih pripombah in predlogih nekaterih odbornikov da  
predsedujoči na glasovanje dva predloga:

- 1./ da ostane sedanja komisija za občine, ki naj se poveže z  
ljudskim odborom Ljubljana - okolica in pritegne k sočelovanju  
še strokovnjake;

*majna glas. št. 11!*

Tov. Franc Sitar umakne svoj predlog z dnevnega reda s tem, da se material razmnoži, dostavi vsem odbornikom in predložitev, predlog pa prenese na prihodnje zasedanje.

Oba zbora se z danim predlogom strinjata.

POTRDITEV PRAVIL GRADBENE ZADRUGE "ŽIČNICA VELIKA PLANINA"

Predlog obrazloži tov. Franc Sitar, član Sveta za gospodarstvo MLO.

Ing. Marjan Tepina prosi za pojasnilo, na podlagi katerih zakonitih predpisov je možno ustanovitev take gradbene zadruga.

Ljudska odbornika Ljubo Bavec in Repinc Ivan pojasnita, da Komisija za pravne predpise zadeve ni prejela v razpravo.

Na vprašanje predsednika se predlog soglasno umakne dnevnega reda.

RAZŠIRITEV PREDMETA POSLOVANJA POSREDOVALNE PISARNE ZA PROMET Z NEPREMIČNINAMI IN PREMIČNINAMI.

Tov. Franc Sitar, član Sveta za gospodarstvo MLO obrazloži predlog.

V razpravo posežejo ljudski odborniki: Franc Lazar, Ivan Curk, Alojz Matelič, Jože Plevnik, ing. Marjan Tepina, dr. Jože Pretnar, Leopold Krese, Ostož Tuma, Vladimir Krivic in Milan Škerlavaj. Vsi povdarjajo, da mora imeti tako podjetje posredniški značaj, nikakor pa ne komisijskega. To bi pomenilo odigravanje uredb, ker bi prehajala osnovna sredstva, ki so v roki države, v roke privatnikov, to pa je po zakonu nedopustno.

Po ugotovitvi, da tudi tega predloga ni videla pravna komisija, je predlog umaknjen z dnevnega reda.

Predsedujoči prečita zahvalno pismo mestnega odbora borcev NOV-Ljubljana za izglasovanje predloga za finančno pomoč din 3,500.000.-, namenjenih za postavitve spomenika v spomenem in ureditev grobov talcev in borcev na Žalah, nato pa zaključijo sejo.

Zapisnika :  
(Šivic Silvo), l.r.

Predsedujoči :  
Dr. Modic Heli, l.r.

Overiteljja zapisnika:  
Kralj Vinko, l.r.  
Kristan Ivan, l.r.



- b/ da se izvoli nova komisija, predrsem iz strokovno-tehničnega kadra, ki ji predseduje ljudski odbornik.

Sprejet je prvi predlog s veliko večino glasov.

Ad 2.) IZVOLITEV PREDSEDNIKA SVETA ZA NOTRANJE ZADEVE MLO.

=====

Tov. Jože K o p i t a r , član komisije za volitve in imenovanja obrazloži predlog. Za predsednika Sveta za notranje zadeve MLO predlaga tov. Marjana U r b a n č i č a . Tov. Urbančič pa je službeno odsoten in ni z njim o tem še nihče govoril. Zato predlaga, da se točka umakne z dnevnega reda in preloži do prihodnje seje.

Predlog je soglasno sprejet.

Ad 3.) R A Z N O .

=====

- a) Pooblastila iz pristojnosti MLO glavnega mesta Ljubljane Svetu za gospodarstvo MLO, predsedniku MLO in načelniku Tajništva za gospodarstvo MLO.

Predlog obrazloži tov. Franc Sitar, član Sveta za gospodarstvo MLO.

K razpravi se oglasijo ljudski odborniki :  
 Albin Baznik, Milan Škerlavaj, ing. Viktor Kregar, Ivan Kristan, Zdravko Rakušček, Alojz Baraga, Viljem Stanič, Vladimir Krivic ing. Sonja Oblak-Bapajne, ing. Marjan Tepina in Janez Barlič. Vsi odborniki poudarjajo, da v načelu niso proti takim predlogom, ker se z vsemi zadevami pač ne more ukvarjati celoten Mestni ljudski odbor in so prenos kompetenc umestni. Ne strinjajo se pa z načinom. Ves material, ki je namenjen za seje, morajo odborniki prejeti z vabilom vred, da ga lahko predhodno preštudirajo in šele nato je možno sklepanje seje. Zgolj čitanje odločb na seji ne zadošča, da bi bilo možno o njih že glasovati. Povedati je treba, zakaj gre, stvari je treba razložiti vsebinsko. Odborniki zbora proizvajalcev ostro kritizirajo, da še sedaj ni izpolnjen Svet za gospodarstvo in nekatere komisije MLO.s člani zbora proizvajalcev. To je bilo na seji zbora proizvajalcev že sklenjeno, pa se še dosedaj ni ničesar po krenilo.

## Z A P I S N I K

---

XXII. skupne seje mestnega zbora in zbora proizvajalcev Mestnega ljudskega odbora za glavno mesto Ljubljana, ki se je vršila v torek dne 9.februarja 1954 od 17. do 21.15 ure v klubskih prostorih Kresije, Ljubljana.

Predsednik Mestnega ljudskega odbora dr. M o d i c Heli začne sejo, ki je bila sklicana na podlagi 89.člena Zakona o ljudskih odborih mest in mestnih občin.

Zapisnik seje vodi Š i v i c Silvo, tajnik MLO.

Predsednik predlaga za overitelja zapisnika ljudska odbornika K r i s t a n Ivan in K o s t j u k o v s k i j Georgij.

Soglasno sprejeto.

Seja je sklepčna, ker je <sup>od</sup> 70 odbornikov mestnega zbora prisotnih 55, od 60 odbornikov zbora proizvajalcev pa 4 $\frac{1}{2}$ .

Izostanek so opravičili: Dermastia Mara, Kavčič Jože, Kavčič Ranka, Klanjšek Ada, Krajger Olga, Kumše Franc, Mazovec Lado, Repinc Ivan, Urbančič Marjan, Budna Anton, Dragar Bogomir, ing.Bajec Viktor, Humar Jože, Jeriha Mirko, Pangos Edvard, Sintič Božo, Smrekar Ludvik.

Izostanka niso opravičili: Baebler dr.Damjana, Bobnar Stane, Dermastia dr.Marjan, Marentič ing.Vera, Škerjanc Ivan, Vardjan Anton, Bizjak Karol, Breskvar Avgust, Čotar ing.Rado, Golob Roman, Kostjukovskij Georgij, Marinček Ciril, Mulej Metka, Plazar Franc, Štolfa Rafael in Vidmar Ivan.

Zapisnik XXI.skupne seje prečita tov.Š i v i c Silvo, tajnik MLO. K zapisniku ni bilo nobene pripombe in je bil s o g l a s n o s p r e j e t o.

Predsednik predlaga nato naslednji

d n e v n i r e d:

1. Razprava o ustanovitvi občin.
2. Izvolitev predsednika Sveta za notranje zadeve.
3. Razno: a) Pooblastila iz delokroga in pristojnosti MLO glavnega mesta Ljubljane Svetu za gospodarstvo MLO, predsedniku MLO in načelniku Tajništva za gospodarstvo MLO.
- b) Potrditev pravil gradbene zadruga "Žičnica Velika planina".
- c) Razširitev predmeta poslovanja Posredovalne pisarne za promet z nepremičninami in premičninami, Ljubljana.

K predlaganemu dnevnemu redu ni bilo pripomb in je bil s o g l a s n o s p r e j e t.

Ad 1./ RAZPRAVA O USTANOVITVI OBČIN

-----

Prešedujoči da referat "Občinski ljudski odbori na območju mesta Ljubljane", kateri je bil predhodno dostavljen ljudskim odbornikom v proučitev, v razpravo.

Referat se glasi:



kot prvostopni organi ljudske oblasti

Mestni ljudski odbor Ljubljane je imenovan 8 člansko komisijo, da prouči potrebe, primernost in možnost ustanovitve občinskih ljudskih odborov na območju mesta Ljubljane.

Na podlagi treh posvetovanj komisije in poročila delegacije, ki je proučila delovanje občinskih ljudskih odborov v Beogradu in Zagrebu, daje komisija sledeče

ugotovitve in priporočila:

Glavno mesto Ljubljana obsega danes ozemlje, ki meri 204 km<sup>2</sup> ali 20.400 hektarov in ima skoraj 140.000 prebivalcev. V Ljubljani je 83 industrijskih podjetij, 2000 obrtnih obratov, 220 gostinskih obratov, 80 trgovskih podjetij in prodajaln itd. V Ljubljani je bilo preteklo leto preko 85.000 ~~gostov iz tujine in drugih republik.~~

Poleg tega je Ljubljana gospodarski /ne ravno proizvodni-industrijski, temveč komercialni/ in upravni ter kulturno-prosvetni center, istočasno tudi prometni center republike. Vse to pa ima za posledico tudi neštete komunalne probleme, od najširših do drobnih.

V Beogradu obstojajo občine že več kot eno leto. V Zagrebu pa od oktobra 1953.

Kakor je bilo v Beogradu in Zagrebu, tako tudi v Ljubljani praksa same kaže, da je Mestnemu ljudskemu odboru kot I.instanci izredno težko zadevoljivo obvladati tako široke območje s toliko prebivalci in tako pestrim področjem dela.

A.

Razlogi za decentralizacijo, in s tem za demokrati-zacijo oblasti, torej za ustanovitev občinskih ljudskih odborov kot I. instance /dočim bi postal Mestni ljudski odbor II-pritožbena instance/, so v glavnem sledeči:

Družbeno-politični razlogi kot najvažnejši za ustanovitev občin.

1./ V Ljubljani šteje mestni zbor ljudskega 70 odbornikov, tako, da pride 1 odbornik povprečno na prebivalcev./neupoštevaje občine POLJE IN Šentvid/. Pravi, da je od 1750 prebivalcev samo 1 voljen organ ljudski odbor. Smisel demokratizacije pa je, da čim več delovnih ljudi aktivno sodeluje pri reševanju lokalnih zadev in pri pretresanju splošnih zadev. Ustanovitev občin bi to omogočala, ker imajo občine do 35 odbornikov in bi skoraj na 500 prebivalcev lahko prišel 1 odbornik /poleg odbornikov mestnega zbora/.

2./ Občinski ljudski odborniki so porazdeljeni v svetovne odbore in komisije, tako da razen pri sejah občinskih ljudskih odborov aktivno sodelujejo pri reševanju resorne problematike in dajejo smernice upravnemu aparatu. S tem je zagotovljena

3./ boljša družbena kontrola nad delom upravnega aparata in

4./ odborniki lahko prenašajo problematiko od zbora na volilce in od volilcev na ljudski odbor.

5./ V Ljubljani se je izkazalo, da 70 ljudskih odbornikov ne more imeti uspešnega stika s svojimi volilniki zaradi števila volilcev, niti zaradi preširoke problematike na redkih zborih volilcev. Z večjim številom odbornikov bo lažje in uspešnejše politično in družbeno - organizacijsko delo med volilci, saj ima odbornik lažji stik s 500 volilci kot z 1500 ali 2000. Lažje pa tudi 500 volilcev najde stik s svojim odbornikom, ki mu lahko da predloge, pritožbe, nasvete, itd., da jih prenaša na ljudski odbor, lažje se tudi pogovorijo o konkretnih zadevah na manjših zborih volilcev, na raznih posvetih, itd. pa je tudi kontrola volilcev nad delom svojega odbornika s katerim stalno sodelujejo.

6./ Pobude in predloge volilcev nato rešujejo občinski ljudski odbori v lastni kompetenci - hitreje in bolj življensko kot centralni mestni odbor, večje pre-

natiko, ki se tiče celega mesta pa sporoči občinski ljudski odbor kot predlog mestnega ljudskemu odboru.

7./ Še ob občinskih ljudskih odborov, pa tudi njihovih svetov se lažje udeležijo tudi volilci /poslušalci/, saj jim je občinski ljudski odbor mnogo bližji kot mestni ljudski odbor in tudi občinska problematika jim je bližja kot široka mestna problematika.

8./ V razne komisije, odbore, itd. je možno pritegniti prave državljane kot strokovne aktivne člane komisij. Tudi s tem se močno ojači neposredno sodelovanje državljanov - volilcev s ljudsko oblastjo. Če upoštevamo še to, da

9./ namesto na 70 zborov volilcev v mestnem merilu sodelujejo volilci še na recimo 150 zborih volilcev v občinskem merilu, pa čeprav z minimalnim številom udeležbe, n. pr. po 50 volilcev, dobimo ta rezultat, da poleg v komisijah itd. lahko sodeluje v Ljubljani najmanj 11 do 15.000 volilcev na zborih volilcev, kar je več kot 10 % prebivalstva, ki bi na ta način ozko sodelovali s svojo ljudsko oblastjo in svojimi voljenimi odborniki.

II.

Gospodarsko - politični razlogi :

Ljubljana leži sredi naravnega gospodarskega bazena, ki kot celota tvori temelj komunne. Naloga Mestnega ljudskega odbora je, da usmerja in načelno določa gospodarsko in komunalno politiko z enotnim družbenim planom /seveda usmerja tudi prosvetno in socialno zdravstveno politiko/. Ukvarja se torej z glavno problematiko vsega območja.

Zelo težko pa centralni mestni odbor konkretizira to skupno mestno politiko na posamezne primere, da bi pri tem še upošteval značaj, strukturo in prilike na posameznih območjih mesta /centralni del, periferni deli, kmečki značaj naselja, industrijski značaj itd./ To je naloga občinskih ljudskih odborov, ki poznajo konkretne prilike svojega okoliša in ki bodo lažje pravilno razpravljali in odločali o konkretnih zaevah državljanov, njihovih potreb in njihovih dolžnosti do skupnosti, o potrebah in možnosti občine, naselja itd., seveda v okviru zakonitih predpisov in koristi cele komunne.



### III.

#### Organizacijsko - upravni /praktični/ razlogi:

Z oziranjem na dosti velik obseg mesta se je izkazalo, da ljudski odborniki praktično zelo težko najdejo stalen stik z volilci, kakor je že omenjeno pod I. in II., dokler občinski ljudski odbori lažje najdejo različne načine stika s svojimi volilci.

Tudi centralni mestni upravni aparat težko uspešno obvlada vse pestro upravno delo. Ne obvlada ga niti količinsko, niti vsebinsko, ker ne more poznati konkretnih potreb posameznih državljanov. Ne more uspešno upravljati potreb uslug in dolžnosti /pravočasno in pravilno reševanje vlog, prošenj itd., niti vselej pravično predpisati davkov in voditi tekočo evidenco, dalje, garantirati za pravilno nešteti potrdil, ki jih državljanje uveljavljajo, niti vselej najbolj pravično rešiti dodeljevanja raznih socialnih podpor itd., itd./. Tudi težko zajame razne dolžnosti, ki jih imajo državljanje do skupnosti /prijavne dolžnosti, plačila davkov/.

Mestni ljudski odborniki se ne morejo ukvarjati s drobnejšo problematiko, zaradi česar tudi sveti prepuščajo reševanje raznih zadev brez kontrole upravnemu aparatu. Občinski ljudski odbor oziroma njegovi sveti lažje kontrolirajo pravilnost in ekspeditivnost dela občinskega aparata, pa tudi občinski odborniki lažje zvedo od volilcev morebitne nepravilnosti v aparatu. Pravilno je, da aparat ljudskega odbora samostojno rešuje konkretne zadeve v upravnem postopku, toda mora jih reševati po zakonitih predpisih in po smernicah, ki jih prejema od ljudskega odbora oziroma njegovih svetov. To pa morajo kontrolirati sveti in ves ljudski odbor na svojih sejah, kjer zahteva predložitev poročil in objasnitve.

Tudi v Beogradu in Zagrebu je bilo pred ustanovitvijo občin slišati nekaj razlogov proti ustanovitvi občin. Praksa je take razloge večinoma demantirala.

Na prvi pogled se pojavljajo tudi pri nas sledeči pomisleki proti občinam:

1./ Komunizma je celota, občine bi to celote ne jačale, temveč slabile, kar bi razvijale partikularistične in lokalistične tendence.

Take tendence se bodo gotovo tu ali tam v občinah pojavile, toda s pravilnim delom, s pravilno povezavo občinskih odborov z mestnih odborom se jih da izključiti ali vsaj omejiti na neznatnost /stalni ali občasni stiki predsednika, svetov, tajnika in referentov MIO s predsedniki, sveti, tajniki in referenti občin in še mnogo drugih oblik sodelovanja. Tudi inspekcija./

2./ Občine s svojim aparatom bi slabo delale in bodo kompromitirale oblast, češ, saj tudi bivši rajonski odbori niso bili dobro in so bili ljudje zelo nezadovoljni z njimi.

Kar se tiče rajonskih odborov: Vedeti je treba, da so rajonski odbori obstajali nekaj let po vojni, ko smo bili še v čisto administrativnem socializmu, v času popolnega pomanjkanja vsega, v času izvajanja nacionalizacije, izvajanja agrarne reforme, prisilnih odkupov, distribucije življenjskih potrebščin, v času strogega administrativnega planiranja in nujnega krutega dirigiranja gospodarstva. Tedaj je bil potreben sistem poverjenikov kot absolutnih dirigentov svojega resora.

Medt em smo šli s hitrimi koraki naprej na vseh poljih - kar menja ni treba podrobno naštet. Omenimo le: delavsko samoupravo, dvig produkcije, prosta prodaja, ponudbe in povpraševanje, decentralizacija oblasti in demokratizacija na vseh poljih, izpopolnjena zakonodaja, itd., itd., skratka rajonski odbori so pravzaprav grenak spomin na vse izredno težke čase napornih in pomanjkanja polnih časov, ko smo obnavljali deželo in ko smo žrtvani položali šele temelje graditve socializma.

Novo občine bodo imele bore malo skupnega s sistemom, načinom in vsebino dela bivših rajonov. Saj bodo občinski ljudski odbori kot kolektivni voljeni organi v prvi instanci odločali v mejah zakonov o problemih občine in njenih članov.

Upravni aparat občinskih ljudskih odborov pa bo slabo delal samo, če bodo nastavljeni strokovno slabi uslužbenci. Stvar občinskih ljudskih odborov bo - in kritike volilcev na zborih volilcev in v svetih ter komisijah pomeni danes zelo mnogo! - da bo nastavljal uslužbence, ki so visoko strokovni in moralno - politično neoporečni.

/V nekaterih obiskanih beograjskih občinah je danes strokovni sestav občinskih uslužbencev povprečno sledeč: 13 % s fa kulteto, najmanj 30 % z matura, 30 % z nepopolno srednjo ali dovršeno strokovno šolo, 10 % z malo matura in 17 % z osnovno šolo, kar pa še stalno izboljšuje.

3./ Občine bi različno obravnavale slične zadeve s tem ustvarjale nejevoljo in negotovanje pri državljanih.

To se da opraviti s pravilno koordinacijo, z inspekcijami in končno ima vsak državljan pravico, da se proti vsaki odločbi in rešitvi občinskega ljudskega odbora pritoži na MLO kot drugo instanco.

4./ Občine so nepotrebne, saj Ljubljana ni takega obseva, da bi morala imeti občine.

Že iz prejšnjega je razvidno, da MLO niti kot voljeni organi, niti s svojim aparatom - pa če ga še tako poveča, ne more več vsestransko uspešno reševati vseh nalog. Ob postopni decentralizaciji oblasti je v zadnjem letu prešlo in še prihaja z republiških organov toliko novih nalog na ljudske odbore, da teh nalog ne znore en centralni aparat niti vsebinsko, niti po količini.

Občine so potrebne tudi zato, ker ima vsak državljan prej ali slej opraviti na uradu ljudskega odbora, pa nora z okolice proti le do 15 km daleč do Kresije. Ali bi ne mogel opraviti bližje na občinskem ljudskem odboru?

5./ Zakaj naj bi ne ostal Mestni ljudski odbor, pa bi za določene najšje posle imel na raznih krajih Ljubljane administrativne izpostave /na primer za davke, za prijavo



za potrdila, za socialno skrbstvene zadeve itd./?

V Zagrebu se je izkazalo, da so izpostave, ki so jih imeli, brez svojih ljudskih odborov administrativna postojanka, ki se nujno zbirokratizira in postane samostojen odločujoč uradniški aparat, ki diktira in nima zvezi z ljudstvom. Če se decentralizira aparat je potrebno decentralizirati tudi ljudski odbor.

6./ Občinski ljudski odbori - vsaj nekateri ne bodo mogli gospodarsko samostojno živeti in s. ten niso samostojni ljudski odbori.

Ni bistvo, da občinski ljudski odbori v nestu gospodarsko samostojno žive. Celo mesto ima skupni družbeni plan, občinski ljudski odbori pa s svojimi samostojnimi proračuni /pa četudi dotirani od mestnega proračuna/ tvorijo del družbenega plana mesta. Bistvo je v tem, da ljudski odbori v svoji kompetenci odločajo v prvi instanci o zadevah, ki so njim prepuščene v odločanje. To bo določal statut.

7./ Občinski ljudski odbori bodo mnogo stali in obremenili proračun. Res je, občinski ljudski odbori bodo precej stali. V Beogradu n. pr. ima občina, ki šteje 48.000 ljudi 70 uslužbencev; v Zagrebu ima občina, ki šteje 60.000 ljudi 100 uslužbencev, občina, ki ima 17.000 ljudi ima 46 uslužbencev, itd.. To zavisi od tega, koliko kompetenc oz. nalog občine prevzame. Male občine od 8 do 10.000 ljudi imajo tudi le po 12 do 20 uslužbencev. Da, občine stanejo. Toda prvič: bi moral MLO za prilično obvladanje že sedanjih nalog svoj aparat itak še občutno povečati, čeprav bi jih kljub temu ne mogel reševati v zadovoljstvo neščanov in drugič smatra komisija, da so družbeno-politične koristi in ostali nešteti razlogi ob ustanovitvi občin mnogo tehtnejši kot pa so razlogi stroškov ob tej prinerjavi.

Vprašanje kompetenc, ki naj jih prevzamejo občine.

-----

Ne glede na to, ali se odločimo za malo večjo ali manjše pravice in naloge občin, smatramo za potrebno poudariti sledeč princip:

Vse občine na območju Ljubljane naj imajo enake kompetence, ker bi bilo nelogično in težavno, da bi MLO reševal iste zadeve za občane ene občine v I. instanci, za občane druge občine v II. instanci.

Stoječ na stališču, da je treba tudi v sestavi mesta Ljubljane ustanoviti občine je treba rešiti tudi še vprašanje njihove pristojnosti.

Osvojiti moramo načelo, da morajo biti občinski ljudski odbori lokalni predstavniki organ državne oblasti na teritoriju občin. Kot taki morajo dajati smer vsemu gospodarstvu, socialnemu in kulturnemu razvoju občine, utrjevati socialistični pravni red ter razvijati svojo samoupravo in samoupravo gospodarskih in drugih družbenih organizacij.

Občinski ljudski odbori bodo morali opravljati vse oblastvene funkcije na svojih sejah, funkcije državne uprave pa po svojih kolegijskih organih - svetih in komisijah. Za izvrševanje upravnih poslov in zlasti za izdajanje odlokov, od navodil in drugih sklepov bodo tudi občinski ljudski odbori morali praviloma imeti sledeče svete:

- a) Svet za gospodarstvo,
- b) Svet za komunalne zadeve,
- c) Svet za ljudsko zdravstvo in socialno politiko,
- đ) Svet za prosveto in kulturo.

Ne more biti dvoma, da bodo morali tudi občinski ljudski odbori imeti za izvrševanje nalog iz svoje pristojnosti tudi potrebno administrativno osebje, ki bo opravljalo vse zadeve iz odrejenega jim delovnega področja kot prvostopni upravno-politični organi.

Gotovo je umestno, da se v prvi fazi poslovanja občinskih ljudskih odborov na nje ne prenese preveliko kompet

Treba je stremeti za tem, da naj imajo občine v prvem razdobju svojega življenja le manjše kompetence, ki naj bi se postopoma večale. Treba je na občine pred vsem prenesti vse one zadeve, ki vsakodnevno tangirajo čimvečji krog državljanov, da ti tako v bližini svojega domovališča opravijo nujne posele, ki se predvsem nanašajo na splošno gospodarsko, komunalno, socialno politično in kulturno prosvetno problematiko. Smatramo za umestno, da bi se prenesle na občine sledeče upravno politične zadeve in sicer:

A. Iz področja prosvete in kulture.

1. Skrb za gradnje in adaptacije šolskih poslopij in ostalih zgradb, ki so namenjene obvezni šolski vzgoji /vključivi nižje strokovne šole, predšolske vzgoje in nižje glazbene šole/, prosveti, kulturi ter telesni vzgoji.

2. Skrb za materialno oskrbo šol, knjižnic, čitalnic in ostalih vzgojnih ustanov.

3. Skrb za učiteljske stanovanja in kurjavo na šolah.

4. Skrb za ustanavljanje in vzdrževanje šolskih kuhinj in dnevnih sob za učence, dijake in vajence.

5. Skrb za ustanavljanje in vzdrževanje gospodinjstev in drugih splošno izobraževalnih tečajev ter zlasti tudi ustanavljanje tečajev za pobijanje nepismenosti.

6. Skrb za ustanavljanje in vzdrževanje otroških igrišč in športnih prostorov.

7. Skrb za izvolitev članov šolskih odborov, nadzorstvo nad njihovim delom ter skrb za povezavo in sodelovanje s šolskimi sveti in društvi, ki se bavijo z vzgojno problematiko mladine ter za redno povezavo in sodelovanje teh organizacij s šolo.

8. Nadzorstvo nad izvrševanjem predpisov o obveznem šolanju.

9. Proučevanje splošnih problemov prosvete in vzgoje dece in mladine.

10. Zadeve predvojaške vzgoje.

11. Zadeve razvoja in telesne vzgoje mladine.

12. Predlaganje personalnih sprememb na šolskih in vzgojnih zavodih.

13. Sodelovanje s prosvetnimi, kulturnimi in telesno vzgojnimi društvi ter idejno in gmotno podpiranje.



14. Nadzorstvo nad izvrševanjem predpisov o kulture in kinematografov.

B. Iz področja komunalne dejavnosti.

1. Uprava stanovanjskega fonda, ki je last splošnega ljudskega premoženja in zadeve v zvezi z vzdrževanjem stanovanjskih zgradb, v kolikor ta pravica ne pripada drugim državnim organom, gospodarskim organizacijam in ustanovam.

2. Stanovanjske zadeve.

3. Urejevanje in vzdrževanje krajevnih cest in vsemi mostovi in drugimi cestnimi napravami.

4. Urejevanje in vzdrževanje otroških igrišč, pločnikov, javnih vodnjakov, cistern in drugih podobnih naprav ter gradnja novih v okviru mestnega regulacijskega načrta.

5. Izdajanje in vzdrževanje ukrepov za zunanji izgled občinskih javnih naprav ter vzdrževanje snage.

6. Vzdrževanje in razširjanje vseh vrst komunalne uslužnostnih podjetij (kopališča, pralnice, likalnice, javne tehtnice, ter remontna podjetja).

7. Vzdrževanje zaklonišč.

8. Izgradnja lokalne vodovodne in kanalske mreže drugih vodogradbenih objektov, kakor tudi vodovodnih priključkov v občinskih predelih brez kanalizacija, upoštevajoč pri tem generalni načrt glede centralne vodovodne mreže.

9. Skrb za vzdrževanje in razširjanje javne razsvetljave.

10. Izdajanje dovoljenj in prepovedi za kopanje mivke in peska.

11. Odrejanje mest za postavljanje reklamnih pisov, oglasnih desk, paviljonov, kioskov, javnih dekoracij, kakor tudi za parkiranje motornih in drugih vozil.

12. Zadeve lokalnega prometa v koordinaciji z celotnim problemom prometa na območju mesta Ljubljane.

13. Predlaganje izprememb in dopolnitev v generalnem regulacijskem načrtu.

14. Izdajanje dovoljenj in nadzorstvo nad delom čistilcev čevljev, nosačev in avtomatskih tehtnic.

o. Iz področja ljudskega zdravstva in socialne politike.

I. S področja zdravstva:

1. Odobritev zdravljenja nepremožnih.
2. Odobritve popustov v zdravstvenih menzah.
3. Posvetovalnice za zaščito matere in otroka.
4. Preventivno zdravstvena zaščita (področni TBC dispanzerji, dežji dispanzerji itd.)

II. S področja socialne politike:

1. Redne in izredne socialne podpore (od izrednih naj bi ostale v pristojnosti mesta le one iz sklada za izredne socialne podpore, ker je ta sklad centralni mestni fond).
2. Podpore žrtvam fašističnega terorja.
3. Podpore kadrovcem.
4. Referat zdravstveno ogrožene mladine.
5. Referat socialno ogrožene mladine.
6. Referat moralno ogrožene mladine.
7. Referat vzgojno ogrožene mladine.
8. Referat MDF (mlečne šolske kuhinje).
9. Referat brezplačnega in prioritetnega mleka v smislu pogodbe z UNICEF-om.
10. Dečje jasli.
11. Počitniške kolonije (centralne počitniške kolonije in pa stalna dečja okrevališča ostanejo v pristojnosti Tajništva za zdravstvo).

III. S področja gospodarstva:

1. Odmera vseh davkov in izdajanje potrdil o davčnem predpisu.
2. Izterjava davkov in izdajanje potrdil o plačane davku.
3. Potrjevanje računov zasebnikom pred izplačilom.
4. Izdajanje lastnega družbenega plana s tem, da bi bile dolžne držati se obveznosti izvirajočih iz temeljnih proporcev družbenega plana MLO, s tem v zvezi bi bile občine dolžne evidentirati in skrepati glede družbenega brutto produkta za one gospodarske panoge in stroke, v katerih bi lahko ustanovljale gospodarske organizacije. Tu prihajajo v poštev

predvsem obrtno storitvene, trgovske ter gostinske organizacije.

5. Skrb za razvoj obrtniškva v državnem in zadrugarskem sektorju.

6. Registracija pogodb o učni dobi vajencev v gospodarstvu, kakor tudi določanje števila vajencev, ki jih morajo imeti gospodarske organizacije na področju občin.

7. Izdajanje dovoljenj obrtnikov zidarske stroke za izvajanje manjših gradbenih del.

8. Izdajanje dovoljenj za ustanavljanje zadrug, kolikor za te pesle niso pristojni višji državni organi ter in odločb o prenehanju in likvidaciji takih zadrug.

9. Izdajanje predpisov o odpiranju in zapiranju kalov in delavnic.

10. Izdajanje živinskih potnih listov.

11. Izdajanje listin o prenosu lastništva živin.

12. Vodstvo registra psov s pobiranjem predpisane pasje takse.

13. Vodstvo akcij za zaščito rastlin /borba proti koloradskemu hrošču, kaparju, letno škropljenje sadnega drevja itd./.

14. Pomoč kmetijskim odsekom pri splošnih kmetijskih zadrugah za pospeševanje sadjarstva, vrtnarstva, poljedelstva, živinoreje, mehanizacije itd.

15. Pripravljanje, izdajanje in izvrševanje občinskega proračuna.

16. Uvajanje krajevnega prispevka za graditev lokalnih, kulturnih, zdravstvenih in socialnih naprav.

17. Gospodarstvo s temi zemljišči in zgradbami na teritoriju občine, kolikor glede tega v konkretnih primerih MLO ne odloči drugače ali kolikor ta pravica po zakonu ne spada drugim državnim organom, gospodarskim organizacijam, dom ali skupnosti. Razmotriti je zlasti še tudi vprašanje, koliko naj bi se na občine preneslu tudi delo poedinih inšpekcijskih služb in zadeve veterinarstva.

#### IV. Splošne zadeve.

V delokrog občin naj bi tudi spadale:

1. Vse zadeve v zvezi z volivnimi imeniki.

# Glej zadnja stran (13.11)



Katere občine naj se v Ljubljani ustanovijo?

Na to vprašanje ne more komisija dati konkretnega predloga, temveč bodo morali svoje mnenje o tem dati volilci sami na zborih volilcev.

Za lažjo in boljšo presojo tega vprašanja omenja komisija kriterije, po katerih so Beograjčani in Zagrebčani razdelili svoje območje na občine.

V teh nestih je bil predvsem nerodajen:

1/ Zgodovinski in tradicionalni pomen posameznih predelov mesta. Beograd, ki meri 628 km<sup>2</sup> in ima od enega konca do drugega ca 60 km in skupaj skoraj pol milijona ljudi, se je pelagona združil iz raznih predelov, ki so se v zgodovini v različnih dobah samostojno razvijali pod različnimi vplivi. Še pred vojno je bil razdeljen na 13 samostojnih kvartov. Ob ustanovitvi 25 občin je nebrej občin nastalo iz takih zgodovinskih predelov: Savski venec, Stari grad, Zapadni vračar, Istočni vračar, Karaburma, Stari Djeran, Zvezdara, Pekino brdo, Groždovac, Topčidersko brdo, Čukarica, itd.

V Zagrebu, ki šteje ca 350.000 ljudi: Gornji grad, na hribu.

- 2./ Gospodarski karakter: V Zagrebu: Novi grad /trgovsko finančni-obrtni/ Trešnjevka /industrijsko - kmečki/. V Beogradu: Rakovica, Merazije.
- 3./ Geografski princip: Topčidersko brdo /na hribu, pa tudi karakter letnih vil - fizkulture/, občina Zemun, Penčevski rit itd. V Zagrebu: Travnja /meja: železnica-Sava-avtocesta/.
- 4./ Vse periferne občine so zrastle iz večjih vasi oziroma naravne skupine naselij.
- 5./ Le v primeru 1 v Zagrebu so potegnili administrativno oziroma "strokovnjaško" mejo, ker bi sicer ena občina imela prek mnogo preko 60.000 ljudi.

15.

### Glede števila prebivalcev ene občine:

Niti v Beogradu niti v Zagrebu ni bilo odločilno število prebivalcev za določitev občinskih mej, temveč so bili nerodajni zgoraj naštetih principi. Najmanjša periferna občina v Zagrebu šteje 2.000 ljudi /zaradi posebno specifičnega karakterja in daleč naokrog izoliranega naselja/, največja v ožjem sestavu mesta 60.000 ljudi; najmanjša periferna občina v Beogradu šteje 8.000 ljudi, največja v mestu šteje 47.000 ljudi /tudi ves Zemun je ena občina/.

V razpravi o tem vprašanju, kje naj bi bile občine v Ljubljani je prišla komisija do naslednjega stališča:

1./ Komisija smatra ustanovitev občin za najino posebno za primer, da bi prišlo do združitve Ljubljane s tisto z Ljubljano-okolico v en kraj.

2./ V Ljubljani obstojita že dve občini, Polje in Šentvid. Nepravilno in nepravično je, da je za nekatere ljubljanske MLO prva, za ostale pa II. instanca v istih zadevah. Ako se odločimo za ustanovitev občin, je potrebno da se vse ozenlje Ljubljane razdeli na občine, ne pa samo nekatere predelo.

3./ Zaradi dokaj enotnega značaja mesta, ki se razvijalo iz stare Ljubljane okoli Gradu skoraj vzporedno vse strani, predvsem pa proti severu, zapadu in vzhodu, ne kazalo razkosati strnjenejšega dela Ljubljane z nekimi geometrijskimi črtami na več delov. Za eno občino velik center govori tudi dejstvo, da skoraj vse gospodarske, kulturno-prosvetne, znanstvene, socialnozdravstvene, policijsko-upravne itd. ustanove ležijo v tem strnjenejšem delu mesta, kamor prihaja po opravkih skoraj vsakodnevno ogromno ljudi iz strnjenejšega dela mesta, pa celo gospodanje hodi centralni živilski trg mimo lokalnih trgov. Zato je komisija mišljenja, da se za "veliki center" ustanovi samo ena občina ki bo imela norda 40.000 ali celo do 50.000 prebivalcev. Tudi iz ekonomičnosti je boljše ena občina 50.000 ljudi recimo 50 do 60 uslužbencev, kot pa dve občini po 25.000 ljudi s po 40 do 45 uslužbenci.

3./ Po značaju nastanka naselij okoli strogo strnjenejšega dela, h kateremu so polagoma prirastli drugi deli

16  
smatra komisija, da se okoli te centralne občine ustanovijo posamezne občine, ki bi zajele predele od mestne meje do centra. Volilci naj bi predlagali, katere predele naj se v posamezne občine vključi in kje naj se meja napravi med centrom in sosednjo občino. Razgovori v okviru komisije so pokazali, da so nekatere izhodiščne točke za občine sledeči kraji: Vič /Kozarje-Brdo/, Zgornja Šiška /norda tudi Sp.Šiška?/, Ježica, Rudnik, Lavrica /norda tudi Moste?/. Vsekakor bo mogoče konkretnije govoriti o tem, ko bodo zbori volilcev dali svoje predloge, ki jih bo komisija pregledala, vskladila in objavila, nakar bo mogel Mestni ljudski odbor šele dokončno sklepati o tem.

#### E.

Ko bodo zbori volilcev razpravljali o unestnosti ustanove, o kompetencah in o morebitnih nejah občin, naj bi mislili tudi na predloge o bodočih občinskih stavbah, ki bodo morale nuditi dovolj prostora za ljudski odbor in njegove sejne prostore, kakor tudi za upravni aparat in sprejemanje stranj. Za prevzem kompetenc, ki jih predlaga komisija pod C, bi občinski ljudski odbori rabili najmanjše sledeče število strokovnega upravnega aparata: občine od 10 do 18.000 prebivalcev 25 do 33 uslužbencev, občina od 50 do 60.000 prebivalcev pa ca 70 uslužbencev.

MLO šteje danes 290 uslužbencev in bi se po ustanovitvi občin le malo zmanjšal, ker prevzema vse II. instančne posle in naloge, ki bi jih moral vršiti že zdaj, pa jih ni zmogel: na primer vse strokovne inspekcije. Obdrži pa tudi vso statistično službo, ves družbeni plan, glavno komunalno problematiko itd. Ako bi se občine ne ustanovile, bi se moral aparat MLO povečati najmanj za 700 uslužbencev, da bi centralno zmogel vse delo.

Za komisijo MLO  
za proučitev občin

P r e d s e d n i k:  
Vodopivec Vlado l.r.



2. Izdajanje raznovrstnih potrdil, zlasti o stanju gospodinjstvu, o ločenem bivanju in o vseh drugih osebnih rodbinskih odnosih državljanov.

3. Uveravljanje podpisov, rokopisov in prepisov listin.

4. Skrb za vzdrževanje javnega reda in miru in vodstvo upravno-kazenskega postopka.

5. Pomožna statistična služba.

Prav tako bi bilo še podrobno razmišljati o tem, če naj se centralno vodi, ali prenese na občine:

a) Vodstvo matičnih knjig rojenih, poročenih in umrlih oseb, knjig državljanstva in evidenca o izpremembah rodbinskih imen.

b) Prijave in odjave vojniških zveznikov.

c) Vodstvo zadev v zvezi z mobilizacijskimi elaborati in načrti.

Razpravljanje o ustanovitvi občin na teritoriju Ljubljane-

mesta.

Na MLO-ju je bila izvoljena komisija z nalogo, da preuči možnost ustanovitve občinskih ljudskih odborov na območju mesta Ljubljane. Ka samemu poročilu nebi kaj posebnega dodajal. Za uvod bi morda naglasil samo, kot je že iz poročila razvidno, da se je komisija v načela odločila za ustanovitev občin oziroma občinskih odborov. Komisija smatra, da so občine na področju mesta v tej fazi našega razvoja ne samo najnost temveč tudi neobhodnost z ozirom na celoten proces demokratizacije in decentralizacije pri nas. Komisija smatra, da sedanja organizacija oblasti v obliki MLO-ja danes ne odgovarja več in da bi tudi v bodočnosti pomenila resno zapreko nadaljnjemu napredku v samem mestu.

Komisija se je v prvi vrsti pečala z družbenim političnimi in gospodarsko političnimi vprašanji. Osnovni razlog, ki govori za ustanovitev občin na področju Ljubljane- mesta je ta, da ~~razpravljanje~~ bo to pomenilo nadaljnji korak pri pritegovanju državljanov <sup>pri</sup> upravljanju ljudske oblasti, da bo ustanovitev občin pomenila ustrežnejšo kontrolo nad delom ljudskih odbornikov in učinkovitejšo kontrolo volivcev odnosno državljanov. Kar se tiče gospodarsko političnega razvoja upravnega aparata smatra komisija, da ta prav tako govori za ustanovitev občinskih odborov. Če bi morale po mojem mnenju komisije mnogo spretneje realizirati gospodarsko politiko na posameznih mestnih območjih, ki so po svojem značaju dokaj različni. Končno bi pomenile komisije decentralizacijo upravnega aparata na posameznih občinah lahko delo mnogo izboljšale. Decentraliziranje aparata bi lahko količinsko in vsebinsko kvalitativneje izvrševale svoje naloge in bi bile postavljene pod družbeno kontrolo, na drugi strani pa bi ta decentralizacija razbremenila sam MLO v reševanju lokalnih problemov in o katerih lahko najbolje odloča občinski ljudski odbor. Mestni ljudski odbor pa bi ~~bi~~ tudi lahko posvetil splošno pažnjo kulturno prosvetni dejavnosti, zdravstveni dejavnosti itd. Kar se tiče vprašanja pristo jnosti občin je komisija prvotno smatrala, da bi bilo potrebno na mestnem območju formirati

občine dveh tipov oziroma pristojnost občin s polno pristojnostjo, kot jo imajo danes občini Sentvid in Polje (periferni občini) ali pa notranje občine, ki bi imele enakomerno manjšo pristojnost. V nadaljnji diskusiji pa se je izkazalo, da bi te notranje občine ne<sup>treba</sup> bile pravzaprav ne bile nobene občine in da je tudi občinam znotraj teh perifernih občin dati vso pristojnost, vse kompetence občin. V tej drugi fazi diskusije okrog pristojnosti občin je komisija potem zavzela stališče kot je prišlo tudi do izraza, da se na območju Ljubljane mesta formirajo enotne občine in sicer občine, ki v vseh važnejših vprašanjih lokalnega značaja v polni meri odločajo skupno z občinami, ki so pravnomočni organi državne oblasti na svojem področju.

Včerajšnja diskusija je nekoliko omajala to stališče in sicer so bili iznešeni tehtni razlogi za to, da bi se na območju mesta ustanovile občine različnih pristojnosti, od katerih bi bila vsaka občina polno pravni organ ljudske oblasti, vendar pa bi bilo po lokalnih potrebah mogoče, da bi nekatere občine imele več pristojnosti, nekatere pa manj. Za te druge bi bile malo upravnomočni organi.

Kar se tiče pristojnosti, ki so navedene pri samih poročilih je vprašanje teh pristojnosti komisija prediskutirala s načelniki posameznih oddelkov pri MLO-ju, vendar smatra, da to vprašanje ni izdelano detajlneje. Tu je potrebna še temeljita diskusija pri posameznih svetih ljudskih odborov, ker so o tem samo nekaj razpravljali, kot tudi med posameznimi volilci. Komisija je razpravljala tudi o vprašanju števila in obsega občin in pri tem zavzela stališče, da so v tem poteku potrebne najbolj sugestije volilcev in pa njihovih predlogov. Obseg občin v Zagrebu se kreta od 2 do 60.000 ljudi. Število državljanov v Beogradu pa od 8 do 47.000. V Ljubljani ne bi razbijali samo mestnega centra na več občin. Kar se pa zunaj tiče bi bilo treba gledati na to, da bi občine predstavljale celoto ne da bi mogle oziroma smele priključevati nekaterih obrobnih predelov k mestni občini. Komisija smatra, da je to vprašanje odprto in smatra, da je predvsem potrebna diskusija zborov volilcev. Kar se postopka samega tiče smo smatrali, da je bilo potrebno, da MLO na svoji zadnji seji te ugotovitve, ki jih daje komisija, dopolni vsaj



v principu sprejme, da se potem diskusija prenese na zbor volilcev, da se ponovno diskutira v MLO-ju samem. MLO naj sestavi dokončni predlog odnosno sklep, ki bi ga potem bilo treba predložiti republiški ljudski skupščini v potrditev.

Dr. Heli Modric

1. Načelno o vprašanju razdelitve občin, ali se te občine ustanove, ali ne.

2. Značaj oziroma kompetence, število in obseg občin.

Nekaj razlogov za ustanovitev teh občin je bilo naka-  
zanih že v poročilu, ki ste ga dobili, nekaj pa jih je bilo  
iznešenih včeraj v Klubu odbornikov. Če so tukaj še nakakšne  
nove potrebe bi bilo prav, da tukaj postavimo, tako da bi  
MLO zavzel neko stališče, s katerim bi tudi odborniki lahko  
zastopali neko stališče.

Ali obstoja kakšna sugestija glede spojitve mesta in  
okolice Ljubljane? Izgleda, da bo Ljubljana povsem tem zelo  
majhna. Mišljena je združitev MLO-ja z okrajnim ljudskim odborom.  
Zdaj smo imeli tukaj poseben položaj. Pri nas smo bili ista  
inštanca in sicer obenem občina in okraj. Če bi še nadalje  
ostal MLO v sklopu okraja morda potem mora mestni odbor kot  
tak odpasti. Mišljenje je, da odborniki, ki so voljeni na  
področju mesta tvorijo neko komisijo v bodočem okrajnem odboru,  
ki bo ~~meste-estrema-komune~~ posebej obravnavala zadeve komune  
oziroma mesta. V bodoče bo več občin. MLO kot tak kot je sedaj  
bo odpadel. Zdaj je vprašanje, ali bo mesto kot center ena  
občina, ~~ali-če-tukaj-teoretične~~ Teoretično so možne te stvari,  
da od sedanje velike Ljubljane, ki je bila ustanovljena pod  
vidikom, da rabi neko zaledje, potem bi se podeželjski prede-  
li oddelili. Zdaj je vprašanje, če strogo mesto razdelimo  
na center, potem Šiško, Moste itd. Vsak ta center bi imel  
svojo občino in odborniká iz teh delov mesta bi tvorili v

bled  
bodoče neko komisijo, ki bi proces mesta obravnavala  
pod posameznimi vidiki. O tem pravzaprav mora MLO zavzeti  
neko stališče, ki bi ga potem tudi zastopal na zborih  
volilcev.

## K r i v i c Vladimir

Tovariši in tovarišice! Radi tega ker se razprava ne more razviti, bi se oglasil k besedi. Pred vsem bi hotel povdariti to, kar je povedano že v samem referatu in kar je dopolnil še predsednik komisije tov. Vodopija. Mislim, da je razprava okrog občin trajala že dolgo časa, vendar se je v zadnjem času bistveno drugačna situacija, ker smo pred perspektivo zduržitve mesta z okrajem Ljubljana - okolica. Ta moment je popolnoma nov. Drug moment, ki vedno bolj prihaja do izraza in ga vedno bolj čutimo v Mestnem ljudskem odboru je vprašanje nadaljne decentralizacije, ki se sprovaja v državnem merilu in nalaga vedno nove posle Mestnemu ljudskemu odboru, oziroma če govorimo v perspektivi Okrajnemu ljudskemu odboru. Ta dva momenta sta, ki nujno narekujeta decentralizacijo uprave na tem področju. Čim ugotovimo nujnost decentralizacije ostane še vedno odprto vprašanje kakšna naj bo ta decentralizacija: ali iz postave, ali administrativne ekspoziture, ki bi opravljale razne administrativne posle, ali občine v tem smislu kot jih predvideva referat. Mislim, da že dosedanja izkušnja ekspozitur v Zagrebu jasno dokazuje, da mi po tej poti ne moremo iti. Tu je izrazito birokratska pot, ki pelje nujno še v slabšo luč. Take ekspoziture bi nujno dobile še vedno večje kompetence kot aparat Mestnega ljudskega odbora za katerega že ugotavljamo, da naš Mestni ljudski odbor in mi kot voljeni ljudski odborniki ne moremo v zadostni meri sprovajati kontrole nad njegovim delom. Zdi se mi, da že te naše izkušnje in izkušnje ekspozitur samih dokazujejo, da kot rečeno mi po tej poti ne moremo iti, kajti celotna perspektiva našega razvoja je razvijanje demokracije in razvijanje samouprave. Mi gremo za tem, da ima administrativni aparat čim manjše kompetence, da je kontroliran ne samo od ljudi, temveč tudi od predstavnikov Mestnega ljudskega odbora. Zato je odločitev proti ekspozituram lahka.

V zvezi z razpravo in priporočili v referatu bi se dotaknil še dveh načelnih vprašanj: prvič vprašanja gospodarske enotnosti mesta in drugič vprašanja razvijanja komune o kateri je bilo govora.



Celotna naša decentralizacija, ne samo ta na področju Mestnega ljudskega odbora, temveč tudi v zveznem in republiškem merilu dejansko ne gre za tem, da bi razbijali naše gospodarstvo, temveč za tem, da gospodarsko upravo decentraliziramo. Kot že povedano s tem seveda nočemo razbijati gospodarstva. To ni mogoče in bi bili taki poizkusi že v naprej obsojeni na neuspeh. Jasno je, da pa se mi dotaknema vendar vprašanja razbijanja gospodarske enotnosti, če bi v pogledu dajanja kompetenc občinskim ljudskim odborom šli predaleč. Zdi se mi popolnoma pravilna ugotovitev komisije, ki pravi, da je potrebno dati tem občinam - kar izhaja tudi iz konkretnega predloga - maksimalno možne kompetence, to je da prenesemo na občine vse posle, ki jih je možno prenesti. To stališče je pravilno. Vendar pa se postavlja vprašanje razlik med občinami na periferiji, kot Polju in Šentvidu in občinami v mestu, kajti Šentvid in Polje so enote s svojim izgrajenim centrom, ki predstavljajo strnjeno naselje. Med mestom in temi naselji pa je praznina, dočim v ostalih občinah tega ni. Ta predel je komunalno in prometno najbolj tesno povezan, zato je med temi predeli neka razlika. Če bi izenačili te občine z ostalimi predeli v mestu, bi ali dali tem mestnim občinam prevelike kompetence, ali pa perifernim kot so Polje in Šentvid premajhne. Eno ali drugo je nepravilno. Če bi dali vsem občinam iste kompetence bi razbijali tisto, ker po naravi ni možno. Če bi šli na to, da bi dosegli enotnost, bi bilo to nepravilno, ker mislim, da je perifernim občinam dati največ kompetenc kot je možno. Te različnosti se nam ni treba bati. Dejansko to situacijo danes že imamo saj imamo že danes podeželske občine, to se pravi, da komune nebi razbijali, ker je ta komuna že razbita na občine. Zdi se mi, da si nekateri tovariši predstavljajo pod komuno samo ožje mestno področje, čeprav celotni ljubljanski bazen gospodarsko in prometno bazira na ta center. Če iz tega vidika gledamo ta ugovor, ti pomisleki niso sprejemljivi. Tako izvedena decentralizacija s takimi kompetencami nebi pomenila razbijanje komune.

Iz predvidenih kompetenc se jasno vidi, da bi te občine imele svoj proračun, svojo participacijo na davku, taksah, in dotacije od Okrajnega ljudskega odbora. Jasno je, da bi občinske

ljudskim odborom tistih občin, ki so bolj šibke dali več, razvijtejšim pa manj. To zavisi od konkretnega sklepa Okrajnega ljudskega odbora. Jasno je, da bodo v začetku te občine razpolagale z malimi sredstvi, ker celotna komuna razpolaga z malimi sredstvi, čeprav letos že z večjimi kot prejšnja leta, ko so šla sredstva predvsem za izgradnjo ključnih objektov. V bodoče bo granje ključnih objektov vedno manj in se bo ostalo več sredstev za izgradnjo občin. Občine bodo tako dobile več sredstev za graditev gospodarskih temeljev. Vidimo dalje, da bodo občine z lastno iniciativo, z štednjo, nadzorom nad delom gospodarskih podjetij, razvijanjem trgovine, prištedenimi sredstvi krepile svoje gospodarske baze in baze celotne komune. V ilustracijo povem, da so v Beogradu občine v kratkem času izterjale davke, ki jih prej niso mogli izterjati, plan so celo preseгли, radi konkretnjše delanja manjšem področju na katerem se lažje ocenjuje davčna sposobnost posameznikov.

Nadaljni pomislek, ki je bil izražen je bil pomislek, da bi ta uprava pomenila podražitev naše administracije. Ta ugovor je utemeljen. Vemo pa tudi, kar je ugotovljeno, da bo potrebno na področju mesta administracijo povečati od sedanjih cca 290 na cca 390 uslužbencev, če bomo hoteli izvršiti vse naložene naloge. Jasno je, da se aparat na Mestnem ljudskem odboru ne bo toliko zmanjšal kot se bo povečal aparat na občinah. Vendar je na to vprašanje potrebno gledati v celoti. Ta naša decentralizacija je tesno povezana z decentralizacijo v republiškem in zveznem merilu, kjer smo zmanjšali aparat. Kadar se govori o cenenosti ali o tem, da je ta administracija draga, potem moramo videti, ali bodo te občine sposobne izvrševati celo vrsto poslov, ki dejansko pomenijo gospodarsko korist. Kot primer povem, da je Občinski ljudski odbor v Šentvidu - kot to izhaja iz članka tovariša Štularja v časopisih - v kljub težkim pogojem vendar zaključil leto s presežkom enega milijona dinarjev, kar je za obstoječe prilike lep rezultat in dokazuje, da je decentralizacija uprave bolj cenena. Konkretnje izkušnje iz Beograda in Zagreba in naših občin torej dokazujejo, da je taka decentralizirana uprava cenejša. Na zborih volivcev je vso stvar povedati v tem smislu. Slišijo se ugovori, da bodo občine isto kot prejšnji rajoni, toda ne smemo pozabiti, da so bivši rajonski ljudski odbori delali v popolnoma drugih okoliščinah, imeli so od 200 do 300 uslužbencev, dočim se danes predvideva na eno občino 30 do maksimalno 50

uslužbencev. Strah pred slabo administracijo je neutemeljen v toliko v kolikor je Mestni ljudski odbor sklenil, da bo dal na občine nekaj najboljšega kadra, sicer pa bi bil ta strah popolnoma upravičen. Potrebno je skleniti, da bo Mestni ljudski odbor dal dejansko občinam nekaj dobrih vodilnih uslužbencev, sicer občine ne bodo v začetku sposobne delati tisto in tako kar ljudje od njih pričakujejo. Vprašanje kade-rov, danes ni tako težko kot je bilo v času rajonskih ljudskih odborov. V tem času je bil ves najboljši kader v zveznem in republiškem aparatu. Danes je situacija popolnoma drugačna. Ob najmanjši naporih lahko zagotovimo soliden aparat v vseh občinah. Če zadolžimo Mestni ljudski odbor, da da tudi od svojega kadera na vse občine dober kader, potem sem prepričan, da bo ta aparat zadovoljil ljudi. Tako ljudem ne bo potrebno hoditi za vsako malenkost na Mestni ljudski odbor, temveč <sup>do</sup> vse to lahko ~~pravilna~~ sami občini kjer <sup>do</sup> ~~bo~~ dobili informacije kako naj svoje težave in posle rešujejo. To je prvi del vprašanj o katerih je potrebno govoriti.

Drugo je vprašanje: velike ali manjše občine, periferne ali centralne občine. Zdi se mi, da bi bilo potrebno reči še o tem nekaj. Jaz sem bil vedno v začetku razgovorov o občinah pristaš perifernih občin, ker sem mislil, da bodo potrebne radi oddaljenosti od mesta in posebne strukture. Dosedanja razprava pa je pokazala, da se ljudje na periferiji niso ogrevali za te občine. Če pogledamo ~~njih~~ mnenja in njih argumente vidimo, da so upravičeni in nima smisla, da se borimo proti njim. Periferni predeli kot Lavrica itd. pravijo, da žele biti v sklopu večjih kompleksov, sicer bodo imeli slabo upravo itd. Ta tendenca je pozitivna in jo je potrebno sprejeti. V kolikor pa bi se naknadno pokazale upravičene težnje, da se ustanove tu nove občine, potem bo potrebno vzeti zadevo v pretres in na osnovi tega prinesiti predlog. Mestni ljudski odbor in zbori volivcev dajejo predloge, republiška skupščina pa izda končno veljavni sklep o tem ali in v kakšnem obsegu se bodo formirale občine. Popolnoma pravilno je zato stališče komisije, da se je boriti za čim večje občine, ki imajo jašje gospodarske temelje in ki so po naradi formirane. Istočasno pa je podpirati še tendence manjših perifernih predelov mesta, če oni ne žele formirati svojih lastnih občin in ~~si~~ žele živeti



v večji skupnosti, ne pa v kmečki občini, kar je iz političnih in gospodarskih razlogov boljše. To se pravi, da bo tisti del pritegnjen naprednemu in delavskemu elementu večje občine in s tem dana garancija, da bo upravni aparat boljše delal in razpolagal z večjimi sredstvi. Torej glede vprašanja večjih ali manjših občin je podpirati stališče večjih.

Glede perifernih ali centralnih občin pa se je potrebno odločevati za centralne.

Še par besed glede razdelitve centra. Preje, ko so obstojali še Rajonski ljudski odbori je bil center razdeljen na tri dele. Taka delitev bi bila sedaj preveč administrativna in umetna. Vendar se postavlja vprašanje ali je potrebno za vsako ceno ustrajati na tem, da imamo enoten center in v koliko ne bi bilo pravilno tudi na tem območju vendarle formirati center okrog nebotičnika, dalje stari del Ljubljane okrog gradu itd. Sicer pa je razprava o tem vprašanju še preuranjena. Danes je potrebno razpravljati samo o tem ali smo za ali proti občinam in o kompetencah teh občin. Koliko in kje naj bi bile te občine pa je vprašanje, ki ga bomo dali na dnevni red pozneje.

Mislím, da je še ena stvar, ki v Ljubljani zelo govori zato, da se občine formirajo. To je vprašanje stanovanjskih zadrug. Dosedanja praksa je jasno pokazala, da Mestni ljudski odbor sam kot je danes formiran tem stanovanjskim zadrugam pri organizaciji ne more biti veliko v pomoč. Občine pa bi imele kot važno nalogo pomoč pri organizaciji stanovanjskih zadrug in bi lahko izvršile veliko nalogo. Isto velja za komisije državljanov, ki danes vise v zraku, ker organi Mestnega ljudskega odbora zelo težko drže z njimi neposreden kontakt. Z ustanovitvijo občin pa bodo te komisije državljanov spet zaživele, njih predlogi bodo upoštevani in realizirani, če bodo naslonjeni na občine.

To so v glavnem stvari, ki izhajajo iz diskusije na republiških in drugih forumih.

## S u h a d e l c   A n t e n

Ker mi je nekaj stvari nejasnih bi prosil par pojasnil. Te nejasnosti niso vezane na to, ali so občine potrebne ali ne, kajti o tem nimam nobenega dvoma. Razprava je dala toliko gradiva in dokumentacije, da je potreba po občinah dovolj vidna. Ravno iz poročila in diskusije tov. Krivica pa mi je postala stvar nejasna z ozirom na to, ker je bilo govora o fuziji Okrajnega ljudskega odbora Ljubljana okolica in Mestnega ljudskega odbora. Že tov.predsednik je omenil, da mi nimamo tu nekega tretjega posrednika, da bi biltukaj OLO, potem MLO in nato občina, ampak da je tukaj edino OŽ okrajni ljudski odbor vodeči in potem občina.

V zvezi s tem bi dal par pripomb, ker se mi zdi, da bo potem odpadla vsa razprava o kompetencah bodočih občin, o katerih trenutno mi razgovarjamo, to pa prav iz teh razlogov, ker se mi zdi, da bi te bodoče občine, če bi istočasno delali na fuziji, imele enake kompetence kot Litija, ali pa kjerkoli.

Druga stvar se mi zdi potrebna prav iz samih izkustev. Stanujem na periferiji mesta in kot odbornik<sup>9</sup> smatram, da v kolikor gledamo v naprej na to fuzijo, bi morali gledati tudi na samo razdelitev teh občin. Ne bi bilo pravilno, če bi se odločili za to, da tam, kjer je meja Mestnega ljudskega odbora, do tam je ena občina. Vem, da je veliko primerov, kjer gravitira k današnjemu Mestnemu ljudskemu odboru nek predel in bo pravilno in nujno, da se bo ta del priključil k bodoči občini. Skratka rečeno: nas prav nič ne zanimajo meje današnjega Mestnega ljudskega odbora, če gledamo te stvari perspektivno. Če bi tako napravili bi delali perifernim predelom krivico. Zadevo gledam iz tega stališča: od večih diskutantov sem posnel, da jim gre zato, da bi<sup>9</sup> ustanovili administrativne pristave in natakili ljudi, ki se bodo bavili z izstavljanjem nekih potrdil, itd.

To stvar gledam tako, da morajo biti te občine na zelo visoki gospodarski stopnji, to se pravi, da bodo morale imeti tudi več gospodarskih kompetenc. ~~Mejtanke~~ ~~te stvar pr~~ Meje današnjega MLO-ja nas ne smejo pri tem prav nič motiti. Isto se gleda recimo podjetje Uprava cest MLO in x teh podjetij, ki jih mi imenujemo podjetja, ampak vešdar oni dobivajo dotacije od MLO-ja z ozirom na to, ker so naše komunalne naprave tako zastarele, da jih je treba obnavljati. Ko pa bodo v bodoče ta toliko sposobna in ne bo potreba več dotacij, /bodo te ustanove same vzdrževale, ker bodo dobivale recimo sredstva iz najemnin itd. Zdi se mi, da bi bilo treba to v tem vidiku preukreniti, ker zdaj mi nismo prav nič govorili o fuziji OLO-ja oziroma MLO-ja. Zdaj si je treba biti na jasnem, ali se bo to izvršilo istočasno z organizacijo občin na teritoriju MLO-ja odnosno fuzijo. Druga stvar je pa ta da gremo mi zdaj pred volilce z nekim jasnim pogledom, da jim pojasnimo fuzijo OLO in MLO, ki je v teku.

### Karles Leopold

Mi o teh občinah diskutiramo že dobro leto dni. Mislím, da je stvar bistveno drugačna z ozirom na ustvarjanje komune. Bistvo ni v tem, kjex je komuna pravzaprav, ampak v tem, kakšna naj bo komuna, ker prevladuje mnenje, da danes komuna ni tisto, kar bi morala biti, oziroma da se danes misli o njej drugače. Komuna je skup občin, ki gravitirajo na kak center, ki se medsebojno dopolnjuje. V tem pogledu imamo tudi v Ljubljani potrebo po razdelitvi oblasti. Ta se je pokazala že takoj po ustvaritvi te velike Ljubljane, (ka je dobila v sklop občini Sentvid in Polje). Predeli občin Polje in Sentvida so se priključili zato, da so imeli ti predeli od spojitve velike koristi. Kaj je tisto, ki nujno govori v prid temu, da se ustvari taka edinica v okviru te velike Ljubljane, ki bo nastala, je danes po mojem mnenju že jasno.



ker se tudi v drugih predelih države ustvarjajo te velike komune. Potreba po ustanovitvi teh občin je predvsem gospodarska. Tukaj so še tudi administrativne in upravne naloge, zato mislim v kolikor so bili volilci seznanjeni z njimi je bil vzrok v tem, da mi do danes nismo razpolagali z dovolj prepričljivim materialom. Prvo vprašanje ki ga bodo postavili ljudje je, če bomo mi lahko gradili kaj več stanovanj itd. in zato mislim, da se mora <sup>po</sup> pripraviti za zbor volilcev s tem, da jim pojasnimo, da je ustanovitev občin za te predele gospodarskega pomena. Če govorimo o kompetencah, katerih naj bo čim več, bo negotovost po ustanovitvi občin iz leta v leto odpadla. Vse naše prizadevanje gre za tem, da se vseh teh komandantskih nalog otresemo in to čimbolj omejimo, čimanj kompetenc. Tukaj ne bo imela neka občina na vem kako velikih kompetenc, Tukaj gre faktično za to, da mi pred volilce postavimo da bodo občine nekaj od tega nekaj imele. Če stvari tako gledamo potem bi bil zato, da se v okviru združenega okraja nahajata dve vrsti občin z dvema vrstama kompetenc. Sem zato, da imamo občini, katerim damo čim več tako, da bo recimo Polje enako z Litijo oziroma s katero koli drugo občino. Mislim, da ~~kakšne kakšne kakšne~~ morajo imeti tudi občine Sentvid, Polje in druge tudi popolnoma enake kompetence kot jih imajo že danes. Teh drugih z omejenimi kompetencami naj bi bilo pa čim manj. Po mojem mnenju naj bi bila samo ena občina, da bi imeli tudi recimo šest občin na periferiji in manjšo Ljubljano. Tem stvarim je treba posvečiti vso pažnjo in sicer kompleksno. Na periferijo odpade čiščenje ulic, kablov itd., ~~in se ne~~ zato ne more narediti, da bi bil ta drug tip občin manjši, kot drugi. Ta komuna se jača skozi decentralizacijo, ker to prirodni in gospodarski interes zahteva. Pri slabših občinah se bo to pojavilo. Ni nobenega razloga, da ne bi mogli ustvariti gospodarsko šibkejših občin, kajti ravno s tem se bo tudi one borile za to, da bodo imele močno gospodarstvo. Bodoči okraj mora prispevati del svojih sredstev za pasivno slabše okraje, tudi pri teh občinah se bo to pojavilo. Pri tej reorganizaciji odpade še nek mestni odbor.

M a t e l i č Alojz (26. praznik.)

Dotaknili se nismo ene strani in sicer sklepamo tukaj o sestavi novih občin, ne vprašamo pa okolice kaj ona pravi k temu, ali bodo oni s tem zadovoljni ali ne. Mi pravimo, da bomo to po svoje napravili, oni pa imajo mogoče čisto druge želje. Pojavi se vprašanje ali so sedanji zastopniki MLO-ja upravičeni zastopati interese bodoče skupnosti, to se pravi bodočega okrajnega ljudskega odbora. Treba bo pritegniti tudi ljudi iz OLO Ljubljana okolica k temu. Zaradi tega je razmotrivanje kakšne želje, kako in kaj bi oni želeli malo otežkočeno. Tudi je <sup>naslednje</sup> tu vprašanje, če bodo kompetence na občinah precej večje. ~~Če se bo dele~~ Vprašanje je ali bo treba v centru še toliko uradništva, ali ne, če pride ~~de-spejitive~~ še potreba, da se združita sedanji okraj in MLO, ali ne bo mogoče treba še tu ali tam kaj povečati. Istočasno vidimo samo to, da se nismo še popolnoma na jasnem, kakšna naj bo organizacija bodočega MLO in OLO-ja in bodoče občine.

Dr. M o d i c Heli

Vprašanje je ali se bodo mejat MLO-ja in okolice spremenile. Podobno se ustvarijajo te komune tudi v Celju, Mariboru in drugod v državi.

## V r h o v e c Stane.

Tovariši in tovarišice! Svoje stališče glede občin se povedal že včeraj v klubu ljudskih odbornikov. Rad pa bi dodal še par stvari za katere smatram, da jih je potrebno na zasedanju obeh zborov pretresti.

Bistveno je vprašanje kadrov na bodočih občinah. Od začetka dela na občinah je odvisno nadaljne delo in zблиževanje z volivci. Zato smatram za pravilno, da bo moral Mestni ljudski odbor že sedaj voditi račune o tem kako bo zadostil potrebam po kvalitetnem kadru.

Druga stvar, ki jo smatram za važno je vprašanje kompetenc občin. Tovariš Krivic je rekel, naj bi imele občine različne kompetence. Po mojem mišljenju pa je pravilno, da je za vse občine Okrajni ljudski odbor druga instanca, občine pa prva. Smatram, da je potreba po občinah podana v kljub temu, da upravna fuzija Mestnega in okrajnega ljudskega odbora ne bo izvršena že jutri ali v bližnji bodočnosti. Vemo, da je perspektiva že podana, <sup>da</sup> še tudi oblastni ~~občinski~~ organi teh dveh enot združijo. Povdarjam pa ponovno, da predlagam za vse občine enake kompetence. Stanje na Mestnem ljudskem odboru je danes protipravno. Za ljudi Občinskega ljudskega odbora v Polju in Šentvidu je danes Mestni ljudski odbor druga instanca, za vse ostale prebivalce mesta pa prva instanca, obenem pa tudi pritožbena instanca. Po mojem pravno to ni pravilno.

Kar se kompetenc tiče smatram, da je potrebno dati večjim občinam minimalne kompetence, ne pa da bi šli na velik program, ki bi se izkazal kasneje kot prevelik in bi ga bilo potrebno kasneje zmanjševati.

## K u m a r Andrej.

Mislím, da se o stvari govori preveč direktívno. Pri nas na Ježici se je na primer pokazala groba napaka in velika gospodarska škoda, da občina še ni ustanovljena. Nekateri tovariši verjetno ne vedo, da je pri nas taka občina že obstojala in da se borimo že nekaj let, da jo dobimo nazaj. Prav radi tega ker nimamo svoje občine je šlo na našem območju že par podjetij v konkurz in so propadla. Zato bi rekel naj bi se občinam že takoj dalo minimalne kompetence za maksimalne kompetence se bomo pa sami borili. Na našem koncu smo zato, da čim prej dobimo svojo občino. Proti občini so samo tisti,



ki vedo, da bo s tem ljudska občast bližje in bodo morali v redu plačevati davke. Vsi dobri državljani pa so za ustanovitev občine.

Dr. H e l i M o d i c .

Iz razprave vidim, da večini diskutantov ni jasna shema, kako bo organizirana bodoča komuna. Drugo nejasno vprašanje pa je vloga samega centra v komuni. Prosil bi nekoga od članov komisije, da te nejasne probleme osvetli.

M r a v l j e B o ž o .

Tovariši ljudske odborniki! Kot vidim iz razprave skrbi nekatere diskutante glede kompetenc, toda zdi se mi, da te kompetence niso tako važne. Če se bomo odločili za delitev centra bodo te notranje občine imele manjše kompetence, da bi pa prišli do nesoglasja je popolnoma nemogoče. Vemo, da bodo imele bodoče občine svoj administrativni aparat in svoje odbornike. Pritegnjeno bo torej gotovo število civilnega prebivalstva in raznih gospodarstveniki, delo se bo stalno koordiniralo z Mestnim ljudskim odborom, morda predsedniki po svoji liniji, tajniki po svoji, ostali referenti po svoji liniji. Tu ni torej za enkrat nobene bojazni.

Glede samih mej občin komisija sama ne more odločati. O tem bodo odločali in dali svoje pripombe zbori volivcev. Ko bodo ti stavili predloge, potem bo ustanovljena še ena komisija, ki bo zadevo dokončno pripravila in jo predložila v sklepanje Mestnemu ljudskemu odboru.

Š i v i c S i l v o .

Sodeloval sem s komisijo za občine, pa bi rad to poudaril: Mislim, da je komisija napravila mali propust in sicer s tega vidika, ker ni v dovoljni meri upoštevala vprašanja združitve mesta z okrajem. Tedaj to vprašanje ~~ni~~ še ni bilo tako aktualno. Razpravljalo se je samo v okviru sedanjega mesta. Sedaj pa, ko se razpravlja o ustanovitvi občin že konkretno se je istočasno z vso ostrino pojavilo vprašanje združitve okraja z mestom in zavzema to vprašanje zelo nagel razvoj. Zato vpadata sedaj dve vprašanji: 1/ ali sedanji obseg mesta ali 2/ združitve z okrajem. S tega vidika bi bilo vso stvar še potrebno še enkrat premisliti.

Tov. odbornik Suhadolo je omenil 2 vprašanji, ki se mi zdita pomembni, pa sta ostali nejasni. Mislim: Če pride do fuzije okraja in Mestnega ljudskega odbora, odpade ali sedanji Mestni ljudski odbor ali pa Okrajni ljudski odbor oziroma se združita oba skupaj v enega ali pa se ustavi popolnoma nov ljudski odbor. Tu se iz dveh močnih okrajev formira en organ (ta da lahko občinam dober kader). Mislim, da je jasno to, da potem ne bo obstojal Okrajni ljudski odbor in občine in še kajmes. Tu mora biti en Okrajni ljudski odbor, ki se bo imenoval bazenski ali okrajni odbor Ljubljana. Iz tega vidika nastaneta dve vprašanji in sicer, ali naj imajo vse občine enake kompetence ali ne. Če tu nastane nov Okrajni ljudski odbor, ki ima na eni strani na primer Litijo, Polje, Šentvid in morda še tam različne kompetence, zraven pa še takozvane centralne občine mesta Ljubljane, potem se mi zdi stvar dosti komplicirana. V tem primeru celo sam aparat ne bo vedel, katera je prva in katera druga instanca za gotovo občino in bodo morali imeti zato posebne tabele. Mislim, da bi bila v tem primeru bolj pravilna rešitev ta, da se večinoma vse občine izenačijo v kompetencah, veliki center oziroma strnjeno naselje mesta, pa naj bi tvoril neko enoto, ali s posebnimi kompetencami, pravicami, ali nekaj podobnega - morda slično kot Mestni ljudski odbori s posebnimi pravicami, na primer Bled ali Jesenice v okviru okraja Radovljica. Pri vseh teh razmišljanjih postane to baš vprašanje aktualno, ki ga je potrebno še študirati in tako ali drugače rešiti.

Drugo vprašanje je vprašanje mej posameznih občin. Pri teh mejah gledamo premalo na vprašanje združitve z okrajem. Marsikatera občina na teritoriju Okrajnega ljudskega odbora mi se red morda lahko združila s novo ustanovljeno periferno občino mesta, saj vsi gravitirajo k središču ljubljanskega bazena.

Predlagam, da se ta vprašanja še temeljito razmotrijo.

Ing. Svetina Benjamin. \*

V zvezi s tem, kar je omenil in nakazal tovariš tajnik MLO sem mislil omeniti par stvari. Zdi se mi, da moramo upoštevati Ljubljano kot poseben republiški center, vsaj ta ožji del. Ljubljana kot mesto, center republike, kulturni, zdravstveni in upravni center, važen prometni center v zveznem merilu zahteva posebne, drugačne pravice in tuši posebne drugačne dotacije kot občine, oziroma če to ne, večjo udeležbo na dohodkih kot druge občine.

Družbeni plan in proračun se bo moral obravnavati s tega vidika.

Poglejmo komunalne zadeve, to je promet, kanalizacija, vodovod, plin, urbanistični plan oziroma smernice bodoče zazidave, posameznih okolišev, ki se bodo morale ~~ne~~ obravnavati z enega mesta in se ne morejo ločiti.

Tudi kar zadeva strokovno šolstvo, višje šole, univerze, akademije, gledališča, so problemi, ki se morajo reševati "centralistično". Isto zahteva ~~posebno~~ obravnavanje z enega mesta /<sup>zdravstveni</sup> zdravstveno socialna politika kot so klinične bolnice, druge zdravstvene ustanove kot poliklinike, dečji domovi, materinski domovi in druge ustanove republiškega značaja, ki predstavljajo centralne ustanove za celo Slovenijo.

Isto velja za gospodarstvo. Nekatera podjetja bodo imela svoj delokrog v več občinah. Nastala bo težava glede odvajanja dohodkov.

Iz tega vidika smatram, da bi bilo res potrebno radi predvidene združitve mesta z okrajem, da bi se mesto razdelo na več občin in sicer naj bi se ustanovila ~~se~~ velika občina, ki bi imela v republiki gotov privilegiran položaj, periferne občine pa bi se izločile in bi se jih povezalo v širše občine, ki bi bile enakovredno drugim občinam, kot na primer Kamnik, Vrhnika, Domžale itd.

Ing. L a p a j n e - O b l a k Sonja.

Hotela bi se dotakniti fuzije in opozoriti, da se bo potrebno na to fuzijo temeljito pripraviti. Vemo, da bo do tega prej ali slej prišlo. Stvari pa ne moremo reševati brez priprav in temeljitih <sup>gospodarskih in promet</sup> analiz. Zato mislim, da bi se ustanovila skupno z Okrajnim ljudskim odborom posebna komisija, ki bi začela temeljito delati na teh analizah, da bi pred razpavo o tem vprašanju bili o tem obveščeni, imeli ves



material v rokah in bi potem lažje razpravljali o tem važnem problemu.

P e č a r F r a n c .

Tovariši ljudski odborniki! Mislim, da je nekako diskusija o ustanavljanju občin v Ljubljani v momentu, ko smo začeli govoriti o fuziji okraja in mesta dobila šele svojo stvarno osnovo. Če mislimo na fuzijo je diskusija o občinah neizbežna in se jo moramo lotiti na ta ali oni način. Misliti moramo na rešitev problemov, ki jih Ljubljana ima, kot regulacijo mesta kot funkcionalno-upravne celote, za katere si mi ne moremo predstavljati, kako bi se reševali. Dalje ločitev gotovih predelov Ljubljane v samostojne občine ne bo vplivala na centralno občino.

Če govorimo o tem, kako bi se ustanovile občine na teritoriju mesta Ljubljane moramo vpoštevati in dejansko preiti na formiranje občin ~~ve~~ povsod tam, kjer okraji niso direktno vezani na mesto. Na primer za Ježico smatram, da mora biti samostojna občina in je skoro izven diskusije, da je treba nekaj narediti. Pri tem nastane vprašanje kaj je s ostalim delom. Tu je potrebno izhajati iz tega vidika, da imajo nekateri predeli mesta skupne interese. Tam so tudi potrebne občine. Vzemimo Zgornjo Šiško, ~~skixViča~~, kjer so gotovi pogoji za to podani, dalje vprašanje Viča, ki je skoro zaključena celota. Bolj problematično pa je vprašanje Bežigrada in Most. Bežigrad je npr. bolj povezan z mestom. Tudi če se odločimo, da v mestu napravimo 2 do 3 občine ne moremo iti na diskusijo o tem, da bi imele te občine drugačne kompetence. Lahko bi diskutirali samo o tem, da bi se te občine dogovorile ~~o tem~~, da bodo gotove probleme reševale skupno, kot imamo primer, da gotove probleme rešuje v okviru federacije centralna vlada, ostale naloge pa so v kompetenci republike. Na tej bazi bi edino lahko prišli do pametne rešitve.

Moj predlog je v tem, da se vprašanje ustanavljanja občin rešuje skupno z okrajem in mestom. Če bomo ločeno reševali se lahko zgodi, da bomo prišli dvakrat pred zборе volilci z istimi vprašanji.

Kot drugo naj se nekako pregleda, kateri predeli

tvorijo absolutno komunalno celoto mesta in da se vidi kje je jedro za ustanovitev občin narekovana iz skupnih interesov, ki narekujejo formiranje ločenih občin.

Tretje vprašanje je kako vskladiti v tem primeru, da bi prejšnja vprašanja rešili, funkcioniranje komunalne dejavnosti mesta kot celote na bazi, da se občine s suverenimi pravicami dogovore, katere probleme bodo občine skupno reševale.

### K r i v i c Vladimir

~~Pred vsem mislim, da~~ <sup>iz</sup> ~~je~~ sedanje razprave izhaja, da vprašanja mestnih občin ne moremo reševati brez neposredne povezave z Ljubljano - okolico. Zastaviti si moramo danes vprašanje, kaj lahko zaključimo in kaj ne. Po mojem ne moremo ničesar. Referat same komisije me je prepričal, da bi mi na področju mesta morali iti na občine ne glede na združitev z okrajem Ljubljana - okolica že iz razlogov demokratizacije in decentralizacije naše uprave. To je osnovni razlog. Meni se zdi, da <sup>glavna</sup> decentralizacija nalaga take posle Mestnemu ljudskemu odboru, da jih ne mogoče več na tak način reševati ~~z~~ tako upravo kot dosedaj. Jasno je, da perspektiva združitve mesta z okolico to nujnost še potencira. Vendar je osnovni razlog, zakaj gremo na občine, v tem, da moramo naše uprave decentralizirati in demokratizirati. To se pravi, da stojim na stališču, da moramo iti na občine tudi brez združitve z okolico. V tem smo že saostali. To kar je povedal tov. Kumar jasno dokazuje, da smo že do sedaj utrpeli politično in gospodarsko škodo, ker nismo še ustanovili občin. Čim bolj bomo zavlačevali z uspostavitvijo istih, tem večja bo ta škoda, temvečjim težavam bomo prišli nasproti, ko bomo pričeli razpravljati o združitvi. Tako na primer združitev Maribora z okolico ni bila noben problem, ker je bilo tam rešeno vprašanje občin v mestu in okolici. Isto je v Celju. V Ljubljani pa to vprašanje ni rešeno, isto ni rešeno vprašanje <sup>trajni</sup> komune. Kajti ne vemo, koliko bo ostalo v Ljubljani in koliko bomo morali ostopiti kranjski Komuni, kajti so predeli, ki tja bolj gravitirajo kot na Ljubljano. O komuni se je pri nas premalo razpravljalo. Novi gospodarski predpisi so pokazali, da je taka delitev mesta in okolice nemogoča. Nemogoča je radi tega, ker ~~na~~ na tisoče delavcev danes dela v Ljubljani in ustvarja

dobrine, stanuje pa v okolici in dejansko od tega, kar je ustvaril v Ljubljani, nič nima. Isto je s kmeti, ki prinesejo svoje proizvode na ljubljanski trg. To so osnovni momenti, ki kažejo na to, da bodo tu potrebne še temeljite razprave, posebno zdaj, ko prihaja ogromno sredstev na komuno, bi se reklo, da se previligira center napram ostalim predelom. Tisti, ki ustvarjajo, tako nebi razpolagali s tistim, kar ustvarijo.

Drugo vprašanje je, da bi v mestu morali imeti večje kompetence kot ostale občine, ne manjše. Mislím, da je tudi o tem potrebno govoriti. Ljubljana je republiški, kulturni, upravni, šolski, komercialni center itd. Zdi se mi, da smo premalo govorili o tem, da bo prva skrb bodočega ~~pra~~ okrajnega ljudskega odbora, voditi ta center. Danes je okolica brez tega centra. Mi ne smemo gledati na to, da bo bodoči ~~center~~ MLO ~~gledati~~ ~~samo~~ skrbel ~~samo~~ za ~~te~~ vse druge, samo za svoj center ne. Jasno je, da bo ogromna večina odbornikov izvoljena na področju sedanjega mesta in bodo kot taki delali v bodočih komisijah Okrajnega ljudskega odbora. V tem primeru je v dovoljni meri zagarantirano, da se bodo interesi centra upoštevali. Isto velja za zборе proizvajalce, zato ne vidim tu nobene bojazni za usodo tega centra, in bojazni, da bo ta bodoči Okrajni ljudski odbor, zlasti s svojimi komisijami, zapostavljal interese centra, ki so prav gotovo bolj žgoči. To je jasno in smo lahko prepričani, da bo vodstvo tako, da bodo te probleme razumeli, da se bodo borili zato, da bo ta predel izgledal tako, kot se spodobi za center. Meni se zdi, da je točno to, kar je rekel tov. Krese, da je to tudi neke vrste centralizacija, ~~in~~ v tem, da se povezujejo mestni, občinski in okrajni predstavniki v eno celoto, dočim je danes Ljubljana-mesto ločena od okolice. Zato ne vidim nobene bojazni za usodo tega centra.

Točna je tudi ugotovitev tov. Vrhovca, ko je rekel, da je danes protipravno stanje v mestu, ko je za gotove stvari, ne samo za gotove občine, Mestni ljudski odbor ~~je~~ istočasno prva in druga instanca. To je po zakonu nemogoča stvar, in je po vsem pojmovanju zakonitosti protipravno. Ni treba rešitve iskati v decentralizaciji, saj vemo, da je republika druga instanca. To kar je sedaj, je gotovo protizakonito.



S tem sem pravzaprav odgovoril že tudi na vprašanje tov. tajnika. Tu ni nobene bojazni, da bi občine prehitro formirali, temveč samo bojaze, da bi jih formirali pre-počasi, in podana skrb, da bomo marsikaj zamudili, kar komuna od nas terja, da bomo zaostali za Mariborom, Celjem, dočim smo za Reko že itak zaostali. Oni so prehitro šli na organizacijo občin, mi pa zaostajamo. O tem smo že veliko razpravljali v klubu ljudskih poslancev, sestankih socialistične zveze, o tem pišemo v časopisih itd. Dejansko je potrebno o tem razpravljati, vendar ni nobenega razloga za zavlačevanje. Strinjam se s to tajnikom, ki pravi, da bi bile različne kompetence problem v okviru ene občine, toda to le tam, kjer mi nimamo še občin, dočim za področje na primer med Šentvidom in centrom ni tega problema. To je potrebno rešiti z okrajem Ljubljana - okolica. Vprašanje organizacije šišenske občine pa mi lahko rešimo. Gre samo zato, da se ljudje na zborih volivce izjasnijo, ali se žele priključiti dravljam ali centru. Drugo je vprašanje n.pr. na Barju. Gre zato ali naj se združi formira občina, ki bo združena z Galjevico, Rudnikom, Lavrico ali celo Škofljico. Kakor mi je znano, se je o združitvi s Škofljico že razpravljalo, vendar Škofljica ni bila za ta predlog. Kakšno je stanje sedaj, ne vem. Na Zaloški cesti tega problema tudi ni. Ali bo na primer Kodeljevo priključeno sem ali tja, to je stvar ljud da povedo v kateri formaciji so raje in kam bolj gravitirajo njihovi interesi.

Glede vprašanja mest s posebnimi pravicami, bi hotel povedati tole: O tem vprašanju je bilo dosti govora na Mariborski konferenci mest, posebno glede vpliva kmečkega predela na mesto. Toda za to bojazen ni osnove. Ta bojazen pomeni, ne verjeti v moč mesta, našo socialistično ideologijo in našo ekonomsko moč. Nasprotno, mi smo v našem razvoju že tako daleč, da je naloga mesta in industrije, da se povezuje s kmečkim okolišem, da gre v smeri socializma hitro naprej. V teh letih smo ojačili ta center tako, da se nam ni treba bati, da bi kmečke občine prehitale mesto in gredo lahko brez kakršnegakoli strahu naprej. Če bi mesto imelo svoje pravice, bi bila dejansko periferija prepuščena sama sebi, kar bi bilo nepravilno. Prišel je čas, ko ne smemo graditi

socializma samo na ozkem področju, temveč na širokem polju komune. Zavedati se moramo, da če imamo v tej komuni vasi brez elektrike, da to ni v korist naše komune. S tem škodimo sami sebi in razvoju tega centra. Če se ne bomo sorazmerno razvijali, ne bo uspeha. Nasprotja je treba odpraviti in zato se moramo boriti. Če se bomo borili za odpravo nasprotij, bomo tudi center hitro zgradili. V prvem trenutku, se mestni center res ne bo tako razvijal, ne bodo pa se razlike večale. Če dosedanji naš razvoj v mestu je dokazal, da je na primer v Ljubljani neverjetno malo razlik med centrom in predmestjem, da pa se v zapadnih mestih te razlike neverjetno velike. Tu zapad<sup>ni</sup>š v centru bogastvo in razkošje, malo ven v okolici pa zaostanost in skoro kolonije. Na to kar se mi lahko ponašamo, ni samo center Ljubljane, saj imamo tudi Kamnik, Litijo, Vrhniko itd. To je pot, ki nakazuje moderni razvoj. Decentralizacija industrije je pocenitev proizvodnje in rešitev stanovanjskega problema. V tem pogledu imamo v Jugoslaviji dve izraziti skrajnosti: Zagreb in Ljubljana. V Zagrebu je domala zbrano vse bogastvo, zunaj pa je samo siromaštvo, dočim imamo na Gorenjskem in Štajerskem popolnoma drugo sliko. Mi nimamo ogromnega centra, imamo pa jih več. Poglejmo samo radovljiški okraj, kjer prevladuje delavski element, kmečkega je le 20 - 30%. Po taki poti moramo iti, če hočemo, da bomo socializem razvijali na celem našem področju.

Dr. Modic Heli.

Kot predsedujoči predlagam, da razpravo o občinah zaključimo in napravimo zaključke. Moje mnenje je, da o stališčih Mestnega ljudskega odbora ne bo potrebno glasovanje.

Odborniki obeh zborov se z mnenjem ~~se~~ predsedujočega strinjajo.

Predsedujoči nadaljuje:

1. Prvi zaključek se mi zdi, da je Mestni ljudski odbor mnenja, da je potrebno razdeliti sedanji teritorij Mestnega ljudskega odbora iz družbenih, političnih, gospodarskih in upravnih ozirov.

2. Drugo vprašanje, kjer je bila razprava deljena je, ali naj se obravnava to vprašanje v zvezi z združitvijo okraja s mestom ali samo v oviru decentralizacije uprave mesta. Tu so bila stališča precej divergentna in ne moremo rači, da smo savzeli enotno stališče. Stvar nadaljne diskusije je kakoše bomo zedinili.

3. Pridemo na vprašanje kompetenc v bodočih občinah na teritoriju mesta Ljubljane. Mislím, da je prevladalo mnenje, da naj ne bodo te občine preveč okrnjene, naj imajo saj v perspektivi izdatke kompetence in da naj v začetku prično z manjšimi kompetencami, da se bodo kot samouprave lahko uveljavile. Bilo je tu postavljeno kot izhodišče, da naj se glede kompetenc upošteva kompetence ostalih občin v okviru okraja po sedanjih predpisih. Bolj sporno pa je vprašanje glede kompetenc v centru mesta. Tu je vprašanje ali naj bo ena centralna občina, ki naj bi bila upravni in kulturni center v komuni, ali naj bi bilo teh občin v okviru mesta bilo več in bi vse skupaj tvorile eno občino kot center komune in republike. Pri tem je nastalo vprašanje upravljanja tega centra, ki bi bil sestavljen iz dveh ali več občin. Ali naj bi smatrali, da je težišče upravljanja teh občin, prvenstvena skrb okraja, ali naj se za ta vprašanja postavi neka posebna komisija bodočega skupnega okraja, ki bi skrbela za naloge teh občin, ki tvorijo center v funkcionalnem in upravnem pogledu. V tem pogledu so stališča različna.

4. Končno vprašanje je število, obseg in razmejitve občin. Tu stališče ni bilo precízno definirano, vendar je stališče večine, da naj te občine ne bodo premale, temveč večje.

Mislím, da so to v glavnem vsi zaključki naše diskusije in s temi zaključki gremo lahko pred zборе volivcev.

#### G a š p e r i č Jože.

Mislím, da je razlog, da se čimprej odločimo za ustanovitev občin tudi ta, ko smož razpravljali o razvrstitvi stanovanj, da bo dele teh odborov in podoborov okrnjene, če bomo rekli: še počakajmo. Vemo, da bo tudi vprašanje razdelitve občin potem drugače izgledalo, če se bodo ustvarila jedra v posameznih občinah in vedelo kaki gospodarski dejavnosti posamezna občina gravitira. Pravilno je torej, da to pospešimo. V kaki občini bo



stanovanjsk~~sk~~ pas drugače izgledal kot če gledamo iz stališča centra mesta. Center v okolici se bo spremenil in bo tudi cena stanovanj drugačna, kakor bo tudi drugačna razporeditev, ki smo o njej diskutirali. Bistvo ni v tem, da bi mi nekaj spreminjali, bistvo je v tem, da tudi samo stanovanjsko vprašanje in vprašanje najemnin, ki je nujno, odložimo z dnevnega reda do dokončne decentralizacije, da se bo delo komisij organiziralo na nekih smernicah in da se te ne bodo več spreminjale.

Dr. M o d i c Heli.

Je še eno vprašanje. Govor je bil o tem, da naj ta komisija, ki jo je izvolil Mestni ljudski odbor, ali nova komisija prouči sedanjo situacijo in naj svoje zaključke čim preje predloži Mestnemu ljudskemu odboru, da se bodo ti zaključki lahko prenesli naprej na zборе volivcev.

K ě r i v i c Vladimir.

Ker je današnja razprava pokazala, da je celotni Mestni ljudski odbor principielno za ustanovitev občin, smatram, da je postala situacija toliko zrela, da bi lahko danes ustanovili komisijo, ki bi začela podrobneje ~~priče~~ pripravljati vprašanja glede eventualnih meja občin, koordinirala delo z okolico, da bi se te stvari lahko pravočasno opravljale s ljudmi iz okolice, z občani sosednih občin in da bomo imeli neko gotovo stališče in da bomo imeli stvar čim preje razčiščeno. Te delo je administrativno, zato smatram, da ni nujno, da ga vrši komisija, temveč ga lahko prevzame sekretariat, ki vrši koordinacijo z Ljubljano - okolico, ali pa naj se postavi komisija strokovnjakov in ljudskih odbornikov. Opozarjam, da šele brez strokovnjakov ni možno, ker je potrebno zbrati veliko podatkov.

Dr. M o d i c Heli.

Slišali ste predlog tovariša Krivica. Tu sta sedaj dva različna stališča. Prvo, da komisijo, ki jo je izvalil Mestni ljudski odbor pooblastimo, da stopi v stik z Okrajem Ljubljana - okolica, ali da izberemo drugo komisijo. Moje osebno mnenje je, da nebi prepustili te stvari administraciji, kajti to je stvar oblasti, demokratizacije in povezovanja z volivci. V kolikor ne bi bil osvojen prvi predlog, predlagam, da se ustanovi nova komisija, ki lahko uporabi material sedanje komisije.

Krivic Vladimir.

Stavil bi kompromisen predlog, da naj vodi komisijo eden od dosedanjih članov komisije, ostali člani pa naj bodo strokovnjaki. Že v dosedanji komisiji so v glavnem delali člani iz uprave, tako tovariš Tajnik in tov. Geslar. Pravilno bi bilo, da bi ti tovariši sodelovali v komisiji tudi v bodoče.

V r h o v e c Stane.

Smatram za pravilno, naj bi v komisiji sodelovali strokovnjaki, ki poznajo Ljubljano tudi iz druge strani. Predlagam, da naj ostane ista komisija, pritegne naj samo ljudi ki jih rabi.

Predsedujoči objasni da sta stavljeni dva konkretna predloga. Prvi predlog je, da ostane stara komisija, ki naj se poveže z ljudskim odborom Ljubljana - okolica in pritegne k delu strokovnjake, drugi predlog pa je, da se izvoli nova komisija.

Prvi predlog je bil sprejet z večino glasov.

Ad 2. IZVOLITEV PREDSEDNIKA SVETA ZA NOTRANJE  
ZADEVE MLO.

-----

Predlog obrazloži tov. K e p i t a r Jože, član komisije za volitve in imenovanja, kakor sledi:

Tovariši ljudski odborniki! Komisija za volitve in imenovanja je delala na predlogu za imenovanje predsednika Sveta za notranje zadeve MLO. Ta predlog smo prediskutirali in prišli do zaključka, da predlagamo za predsednika Sveta za notranje zadeve MLO tov. U r b a n č i č Marjana. Ker pa nismo utegnili s tov. Urbančičem govoriti glede pristanka, ker je odsoten iz Ljubljane, predlagam, da bi to točko dnevnega reda preložili na prihodnje zasednja obeh zborov.

Soglasno sprejeto.



Ad 3. R A Z N O .

A/ Pooblastila iz delokroga in pristojnosti MLO  
glavnega mesta Ljubljane Svetu za gospodarstvo  
MLO, predsedniku MLO in načelniku Tajništva za  
gospodarstvo MLO.

Porečilo obrazloži tov. S i t a r Franc, član  
Sveta za gospodarstvo MLO, kakor sledi:

V zvezi z novimi uredbami, ki predpisujejo celo  
vrsto kompetenc, ki jih more reševati Mestni ljudski odbor  
je Gospodarski svet obravnaval ta vprašanja in prišel do  
zaključka, da bi bilo v interesu dela potrebno, da se nekateri  
večji posli prenesjo v kompetenco Gospodarskega sveta, oziroma  
predsednika MLO, manjši pa v pristojnost načelnikov Tajništva  
za gospodarstvo.

## U t e m e l j i t e v

predloga za izdaje pooblastil Svetu za gospodarstvo MLO Ljubljana predsedniku MLO Ljubljana in načelniku Tajništva za gospodarstvo MLO Ljubljana glede izvrševanja določenih poslov iz pristojnosti MLO glavnega mesta Ljubljane.

Ni nikakega dvoma o tem, da je s predpisi Zakona o ljudskih odborih mest in mestnih občin postala funkcija ljudskih odborov v vsakem pogledu pomembnejša in določilnejša. Nekdanjih izvršilnih odborov ni več in njihova funkcija je v veliki meri prešla na ljudske odbore, ki so postali prave delovne tele. Zakona o ljudskih odborih mest in mestnih občin zato našteva na večjih mestih posle, ki jih opravljata mestni zbor in zbor proizvajalcev, bodisi vsak za sebe ali same na skupni seji. V členu 65 so navedene tudi zadeve, ki jih mora opravljati Mestni ljudski odbor sam ter jih ne more prenesti k reševanju drugih organov. Če bi o teh zadevah odločeval drug organ, ne pa kakor je določene MLO sam, bi bila odločba pravno neveljavna.

Uveljavljenje načela enotnosti oblasti in samouprave ljudskih odborov se povdarja tudi v vseh uredbah novega gospodarskega sistema. Iz teh predpisov izhaja, da ljudskim odborom niso prepuščene v odločitev same načelno važne zadeve, temveč da odločaje ljudski odbori tudi v individualnih primerih, kjer gre več ali manj celo za čisti upravne posle. Vse to kje povsem razumljivo s ozirom na novo vlogo in naloge ljudskih odborov. Kljub temu pa bi bilo treba predvsem v večjih mestih misliti tudi na tehnično možnost izvršitve raznih nalog ljudskih odborov, posebno še če so dolžnosti vezane s razmeroma kratkimi termini. Da bi bilo poskrbljeno za čim bolj pravočasno izvrševanje zadev, bi bile primerne pooblastiti posebne organe, ki bi lahko v imenu MLO glavnega mesta Ljubljane izvrševali posamezne naloge. Zakonodajalec v novih gospodarskih predpisih ni nikjer prepovedal možnosti pooblastitve organov, ki bi prevzeli reševanje poslov iz pristojnosti samega ljudskega odbora. Domnevati je celo, da je prepoved pooblastitve drugih organov namenoma izostala, ker se je hotelo omogočiti prizadetim ljudskim odborom samim, da presodijo situacije in da v primeru iskazane potrebe določijo za reševanje njihovih zadev druge organe.

Pooblastila prihajajo seveda v poštev le za takšne primere, ki zaradi številnosti pomenjajo znatno obremenitev ljudskih odborov oziroma, ki niso odločilnega pomena za celoten razvoj gospodarstva. Pooblastila bi se dalje nanašala tudi na reševanje zadev, ki predstavljajo le vmesne gase celotnega upravnega postopka in o katerih bi končno le odločal MLO sam. Povsej verjetnosti je tudi pričakovati, da bodo naknadno izdana navodila v sveznem merilu, ki bodo takšno pooblaščenje ljudskim odborom celo priporočala. Z ozirom na to naj bi se preučilo vprašanje pooblastila za reševanje naslednjih zadev iz pristojnosti MLO glavnega mesta Ljubljane:

1. Uredba o ustanavljanju podjetij in obrtov  
(Ur. list FLRJ št. 51-424/53):

a) 11. člen: ljudski odbor mesta lahko deloči na lastno pobudo ali na zahtevo katerekoli gospodarske organizacije, ki je ustanovljena kot obrt, taki organizaciji pogoja podjetja, če misli, da ima pogoje, da posluje kot podjetje.

Predlog: Pooblastile sa Svet sa gosp.MLO

b) 30. člen: pred izdaje dovoljenja sa konstituiranje podjetja imenuje ljudski odbor komisije s nalogo, da ugotovi, ali se izpolnjeni vsi pogoji, ki se potrebu sa začetek dela pristojnih inspekcij, ali ustrezsa podjetje vsem predpisanim tehničnim, higijenske tehničnim in sanitarnim pogojem.

Predlog: Pooblastile predsedniku MLO Ljubljana, da na predlog načelnika Tajn.sa gosp. imenuje komisij

c) 34. in 35. člen: Konstituiranje podjetja nadzoruje ljudski odbor, ki je izdal dovoljenje sa konstituiranje.

Pri volitvah organov delavske uprave, s katerim se konstituira podjetje, mora biti navzoč tudi zastopnik ljudskega odbora mesta.

Predlog: Pooblastile predsedniku MLO Ljubljana, da na predlog načelnika Tajn.sa gosp. določi zastopnika MLO glavnega mesta Ljubljane.

2. Uredba o gospodarjenju s osnovnimi sredstvi gospodarskih organizacij (Ur. list FLRJ št. 52-433/53):

a) 20. člen: Vrednost osnovnih sredstev na novo ustanovljene gospodarske organizacije se ugotovi pred njenim vpisom v register.

Te vrednost ugotovi komisija, ki je imenuje ljudski odbor.

Predlog: Pooblastile predsedniku MLO Ljubljana, da na predlog načelnika Tajn.sa gosp. imenuje komisij

b) 38. člen: Amortizacija se vplačuje v enakih mesečnih zneskih ... Ne glede na to določbe lahko plačuje gospodarska organizacija, katere gospodarska delavnost je v teku leta neena kemerna, akontacije tudi v neenakih mesečnih zneskih, in sicer po letnem rasporedu, ki ga sama v naprej deloči, potrdi pa ljudski odbor.

Predlog: Pooblastile sekretarju Sveta načelniku Tajn.sa gosp. MLO Ljubljana sa potrjevanje plačevanja amortizacije v neenakih mesečnih obrekih.

c) 53. člen: Po izdaji odločbe o likvidaciji gospodarske organizacije se osnovna sredstva izrešijo okraju po določb uredbe o prenehanju podjetij in obrtov.

Okrajni ljudski odbor lahko dodeli prevzeta osnovna sredstva drugi gospodarski organizaciji ali pa jih preda po predpisih določbe 49. in 50. člena uredbe.

Predlog: Pooblastilo Svetu sa gospodarske MLO Ljubljana.



3. Uredba o knjigovodstvu gospodarskih organizacij  
(Ur. list FLRJ št. 53-455/53):

a) 5. člen: Za obrte in druge manjše gospodarske organizacije določi Mestni ljudski odbor, ali naj se in kake naj se objavi letna bilanca.

Predlog: Pooblastilo načelniku Tajništva sa gospodarstvo MLO Ljubljana.

b) 6. člen: Ljudski odbor mesta določi, katere gospodarske organizacije se štejejo za majhne gospodarske organizacije, ki vodijo svoje knjigovodstvo po skrajšanih kontnih planih.

Ljudski odbor mesta določi kateri obrtni in gostinski obrti se štejejo za obrte z majhnim celotnim dohodkom, ki bodo sate lahko vodili knjigovodstvo po načelih enostavnega (enojnega) knjigovodstva.

Predlog: Svetu sa gospodarstvo MLO.

4. Uredba o zemljarini (Ur. list FLRJ št. 53-456/53):

a) 9. člen: Ljudski odbor mesta lahko določi za plačevanje zemljarine tudi druge roke, kakor se določeni v prvem in drugem odstavku 9. člena, upoštevajoč namen, sa katerega se zemljišče uporablja.

Predlog: Pooblastilo Svetu sa gosp.MLO.

5. Uredba o trgovanju ter o trgovskih podjetjih in trgovinah (Ur. list FLRJ št. 56-483/53):

a) 24. člen: Dovoljenje sa ustanovitev trgovine v sestavu trgovskega podjetja, prodajalne proizvajalnega podjetja, odkupne postaje, skladišča in trgovskega predstavništva daje ljudski odbor mesta, na katerega območju sem ustanovijo.

Predlog: Pooblastilo Svetu sa gosp.MLO.

b) 39. člen: Poslovodje prodajalne proizvajalnega podjetja postavi upravni odbor podjetja v sporazumu z ljudskim odborom mesta, na katerega območju je prodajalna.

Predlog: Pooblastilo Svetu sa gosp.MLO.

Ljubljana, dne 4.II.1954.

Štev. G-

Ljubljana, dne 9.II.1954.

S K L E P

Na podlagi 15. točke 65. člena Zakona o ljudskih odborih mest in mestnih občin (Ur. list LRS št. 19-9e/52), v svesi 24. in 39. členom Uredbe o trgovanju ter o trgovskih podjetjih in trgovinah (Ur. list FLRJ št. 56-483/53), ter na predlog Sveta za gospodarstvo MLO Ljubljana,

sprejme Mestni ljudski odbor glavnega mesta Ljubljane po sklepu XXII. redne seje mestnega zbora in zbora proizvajalcev dne 9.II.1954

s k l e p

o pooblastitvi Sveta za gospodarstvo MLO Ljubljana za izvrševanje določenih poslov iz pristojnosti Mestnega ljudskega odbora glavnega mesta Ljubljane.

1.

Svet za gospodarstvo MLO Ljubljana se pooblašča, da daje dovoljenje za ustanovitev trgovine v sestavu trgovskega podjetja, prodajalne proizvajalnega podjetja, odkupne postaje, skladišča in trgovskega predstavnštva.

2.

Svet za gospodarstvo MLO Ljubljana se pooblašča, da izdaja pritrditev k postavitvi poslovodje prodajalne proizvajalnega podjetja po upravnem odboru gospodarske organizacije.

3.

Sklep stopi takoj v veljavo.

Spart fašizmu - svedobo narodu!

P r e d s e d n i k MLO:  
/Dr. Heli Modic/

O tem se obvešča:

1. Svet za gospodarstvo MLO Ljubljana,
2. Skupščinska pisarna MLO (2 x),
3. Arhiv Tajništva za gospodarstvo.

S K L E P

Na podlagi 15. točke 65. člena Zakona o ljudskih odborih mest in mestnih občin (Ur. list LRS št. 19-9e/52), v zvezi s 5. in 6. členom Uredbe o knjigovodstvu gospodarskih organizacij (Ur. list FLRJ št. 53-455/53), ter na predlog Sveta za gospodarstvo MLO Ljubljana,

sprejme Mestni ljudski odbor glavnega mesta Ljubljane na XXII. redni seji mestnega zbora in zbora prisvajalcev dne 9.II.1954

s k l e p

o pooblastitvi Sveta za gospodarstvo MLO Ljubljana in načelnika Tajništva za gospodarstvo MLO Ljubljana za izvrševanje določenih poslov iz pristojnosti Mestnega ljudskega odbora glavnega mesta Ljubljane.

1.

Svet za gospodarstvo MLO Ljubljana se pooblašča, da določi katere obrti in manjše gospodarske organizacije vodijo svoje knjigovodstvo po skrajšanih letnih planih, ker se štejeje za najhne gospodarske organizacije. Pravtako določi tudi obrtne in gestinske obrti s najhnim celotnim dohodkom, ki vodijo knjigovodstvo po načelih enostavnega (enojnega) knjigovodstva, ker se štejeje za obrte s najhnim celotnim dohodkom.

2.

Načelnik Tajništva za gospodarstvo MLO Ljubljana se pooblašča, da za obrte in druge manjše gospodarske organizacije določi, ali naj se in kako naj se objavi letna bilanca.

3.

Sklep stopi takoj v veljavo.

Sart fašizmu - svobodo narodu!

P r e d s e d n i k MLO:  
/Dr. Heli Medio/

O tem se obvešča:

1. Svet za gospodarstvo MLO Ljubljana,
2. Načelnik Tajništva za gospodarstvo,
3. Skupščinska pisarna MLO (2 x),
4. Arhiv Tajništva za gospodarstvo.



S K L E P

Na podlagi 15. tečke 65. člena Zakona o ljudskih odborih mest in mestnih občin (Ur. list LRS št. 19-90/52), v svesi s členom 9 Uredbe o zemljarini (Ur. list FLRJ št. 53-456/53), ter na predlog Sveta za gospodarstvo MLO Ljubljana,

sprejme Mestni ljudski odbor glavnega mesta Ljubljane na XXII. redni seji mestnega zbora in zbora proisvajalcev dne 9.II.1954

s k l e p

o pooblastitvi Sveta za gospodarstvo MLO Ljubljana za izvrševanje določenega posla iz pristojnosti Mestnega ljudskega odbora glavnega mesta Ljubljane.

1.

Svet za gospodarstvo MLO Ljubljana se pooblašča, da lahko doleži za plačevanje zemljarine tudi druge roke, kakor se določeni v prvem in drugem odstavku 9. člena Uredbe o zemljarini, upoštevajoč namen, za katerega se zemljišče uporablja.

2.

Sklep stopi takej v veljavo.

Part fašizmu - svedode narodni

P r e d s e d n i k MLO:  
/Dr. Heli Modic/

O tem se obvešča:

1. Svet za gospodarstvo MLO Ljubljana,
2. Skupščinska pisarna MLO (2 x),
3. Arhiv Tajništva za gospodarstvo.

S K L E P

Na podlagi 15. točke 65. člena Zakona o ljudskih odborih mest in mestnih občin (Ur. list LRS št. 19-90/52), v zvezi s 20., 38. in 53. členom Uredbe o gospodarjenju s osnovnimi sredstvi gospodarskih organizacij (Ur. list FLRJ št. 52-433/53), ter na predlog Sveta za gospodarstvo MLO Ljubljana,

sprejme Mestni ljudski odbor glavnega mesta Ljubljane na XXII. redni seji mestnega zbora in zbora proizvajalcev dne 9.II.1954

s k l e p

o pooblastitvi predsednika MLO glavnega mesta Ljubljane, Sveta za gospodarstvo MLO Ljubljana in načelnika Tajništva za gospodarstvo MLO Ljubljana za izvrševanje določenih poslov iz pristojnosti Mestnega ljudskega odbora glavnega mesta Ljubljana.

1.

Predsednik MLO glavnega mesta Ljubljane se pooblašča, da na predlog načelnika Tajništva za gospodarstvo MLO imenuje komisije, ki ugotavlja vrednost osnovnih sredstev na novo ustanovljenih gospodarskih organizacij pred njihovega vpisom v register.

2.

Svet za gospodarstvo MLO Ljubljana se pooblašča, da dodeli lahko iz likvidacije gospodarske organizacije preostala osnovna sredstva drugi gospodarski organizaciji ali pa jih po predpisih 49. in 50. člena Uredbe o gospodarjenju s osnovnimi sredstvi gospodarskih organizacij proda.

3.

Načelnik Tajništva za gospodarstvo MLO Ljubljana se pooblašča, da potrdi gospodarski organizaciji, katerega gospodarska delavnost je v teku leta neenakomerna, plaševanje amortizacije na amortizacije v neenakih mesečnih zneskih, in sicer po letnem rasporedu, ki ga gospodarska organizacija sama vnaprej določi.

4.

Sklep stopi takoj v veljavo.

Spart fašizmu - svobode naredi!

P r e d s e d n i k MLO:  
/Dr. Heli Medic/

O tem se obvešča:

1. Predsednik MLO Ljubljana,
2. Svet za gospodarstvo MLO Ljubljana,
3. Načelnik Tajništva za gosp. MLO,
4. Skupščinska pisarna MLO (2 x),
5. Arhiv Tajništva za gospodarstvo.

**S K L E P**

Na podlagi 15. tečke 65. člena Zakona o ljudskih odborih mest in mestnih občin (Ur. list LRS št. 19-9e/52), v zvezi s 11., 30., 34. in 35. členom Uredbe o ustanavljanju podjetij in obrtov (Ur. list FLRJ št. 51-424/53), ter na predlog Sveta za gospodarstvo MLO Ljubljana,

sprejme Mestni ljudski odbor glavnega mesta Ljubljane na XXII. redni seji mestnega zbora in zbora proizvajalcev dne 9.II.1954

**s k l e p**

o pooblastitvi Sveta za gospodarstvo MLO glavnega mesta Ljubljane in predsednika MLO glavnega mesta Ljubljane za izvrševanje določenih poslov iz pristojnosti Mestnega ljudskega odbora glavnega mesta Ljubljane.

**1.**

Svet za gospodarstvo MLO glavnega mesta Ljubljane se pooblašča, da lahko gospodaraki organizaciji, ki je ustanovljena kot obrt, določi položaj podjetja, če misli, da ima pogoje za poslovanje kot podjetje.

**2.**

Predsednik MLO glavnega mesta Ljubljane se pooblašča, da pred izdaje dovoljenja MLO glavnega mesta Ljubljane za konstituiranje podjetja in obrta, na predlog načelnika Tajništva za gospodarstvo MLO imenuje komisije s nalogo, da ugotovi, dali se izpolnjeni vsi pogoji, ki so potrebni za sačetek dela gospodarske organizacije.

**3.**

Predsednik MLO glavnega mesta Ljubljane se pooblašča, da od primera do primera na predlog načelnika Tajništva za gospodarstvo MLO deloči sastopnika MLO glavnega mesta Ljubljane, ki bo nadseroval konstituiranje gospodarske organizacije in ki bo v imenu MLO glavnega mesta Ljubljane navseč tudi pri volitvah delavske uprave.

**4.**

Sklep stopi takoj v veljavo.

**Smart fašizmu - svobodo narodu!**

**P r e d s e d n i k M**  
**/Dr. Heli Medić/**

O tem se obveščai:

1. Svet za gospodarstvo MLO Ljubljana,
2. Predsednik MLO gl.m. Ljubljane,
3. Skupščinska pisarna MLO (2 x),
4. Arhiv Tajništva za gospodarstvo.



Predsedujoči ga predlog v razpravo.

B a z n i k Albin

Malo prej smo govorili o ustanovitvi občin in mislim, da ne bi sedaj diskutirali o prenosu kompetenc, to je raznih pooblastil aparatu MLO. Po novi uredbi pride na zbor proizvajalcev šele reševanje na drugi instanci in bi si s tem ustvarili samo dvojno delo.

Š k e r l a v a j Milan

Nisem se mogel odtegniti vtisu, ker se gornje stvari niso obravnavale predhodno na zboru proizvajalcev, da je zbor proizvajalcev sploh še potreben. Naloga zbora proizvajalcev pa je, da ~~prekome~~ pretrese vse predloge, o njih sklepa in se jih šele potem da na dnevni red obeh sej.

ing. K r e g a r Viktor

Zanima me, ali je bil kdo od zbora proizvajalcev poleg, ko se je na Gospodarskem svetu razpravljalo o teh predlogih.

Š k e r l a v a j Milan

Na eni od zadnjih sej zbora proizvajalcev je bil sprejet sklep, da naj se postavi na dnevni red prihodnje seje izpopolnitev gospodarskega svet in komisij MLO po članih zbora proizvajalcev. Ugotavljam namreč, da niti 1 član novo izvoljenega zbora proizvajalcev ni v tem svetu. S tem je dana popolna nezaupnica novoizvoljenemu zboru proizvajalcev.

K r i s t a n Ivan

Strinjam se z mnenjem oz. predlogom tov. Sitarja. Prosim pa za pojasnilo, če je predlog glede pooblastil, ki se nanaša na obrt izdelan že na podlagi nove Uredbe o obrtništvu, ki je že izšla v hrvaškem uradnem listu. Če je to tako, potem se s predlogom strinjam v celoti.

R a k u š č e k Zdravko

Z načeli tov. Škerlavaja se popolnoma strinjam, čeprav s tem nočem dati nezaupnico dosedanjemu svetu. Vendar je bilo v diskusiji na zborih proizvajalcev večkrat postavljeno kako da v sestav Gospodarskega sveta ni bil imenovan nobeden ~~xxxxxx~~

od novih članov zbora proizvajalcev. Čestokrat na ločenih sejah, gotovih predlogov Gospodarskega sveta ne zna nihče od zbora proizvajalcev zagovarjati niti tolmačiti. To vprašanje je potrebno rešiti. Edini, ki nam včasih tolmači te sklepe je Dr. Šba Štefan, če je ravno navzoč. Smatram, da današnji sestav ni v skladu nove demokratizacije in decentralizacije, prav radi tega, ker v Gospodarskem svetu ni nobenega člana novo izvoljenega zbora proizvajalcev.

#### B a r a g a Alojz.

Prav to vprašanje o katerem govorita tov. Škerlavaj in tov. Rakušček, sem načel takoj ob izvolitvi novega zbora proizvajalcev. Toda tov. Dermastia Mara me je zavrnila, češ da ni nujno, da so člani gospodarskega sveta ravno odborniki zbora proizvajalcev, temveč, da so lahko člani tudi državljani. Utemeljevala je, da mi lahko prisostvujemo sejam Gospodarskega sveta, kar je res, vendar če mi samo prisostvujemo, nimamo pa odločilne besede. Ravno takrat so se namreč izpolnjevale komisije z novimi člani, dočim gospodarski svet ni bil niti najmanj izpopolnjen z člani zbora proizvajalcev, čeprav so ti najbolj tangirani na pravilnem delu Gospodarskega sveta. Kasneje je bil sprejet sklep, da se vstavi kot točko dnevnega reda ene od bodočih sej izpopošnitev Gospodarskega sveta in komisij MLO. Opazil pa sem, da se o tem sklepu ni niti omenilo. Pridružujem se mnenju tov. Škerlavaja, da je bila dana nezaupnica zboru proizvajalcev.

#### S t a n i č Viljem.

Zanima me zakaj je v predlogu govorjeno o tem, da bi se plačevala amortizacija v obrokih.

#### S i t a r Franc.

Zato ker imamo pri nas nekaj podjetij, ki so sezonskega značaja.

#### S t a n i č Viljem.

Po mojem mnenju tudi taka podjetja lahko plačajo za več mesecev naprej takrat ko imajo sezono. Saj če se ne more plačati ob roku radi sezone, naj plača kasneje. Naše podjetje je plačalo lansko leto tudi v naprej. Zanima me,

če bo treba vložiti posebno prošnjo, da se bo lahko plačala amortizacija v naprej.

Ing. K r e g a r Vinko.

Od vsega začetka smo prosili, da se nam da ves material, ki se namerava obravnavati na sejah predhodno v pretres. Od predloga, ki ga je prečital tov. Sitar, si namreč nisem osebno zapomnil niti polovice, kako naj potem glasujem. Ponovno predlaga, da se nam material pravočasno predloži v študij.

K r i v i c Vladimir.

K razpravi bi nekaj pojasnil. Slučajno mi je tov. Urbančič Marjan, ki je predsednik komisije za izvolitve in imenovanja in je trenutno na dopustu, rekel, da komisija pripravlja spremembo sestava gospodarskega sveta in sicer v tem smislu, da bi bilo več članov sedanjega zbora v tem novem svetu. Toliko je potrebno pojasniti, da nebi tovariši mislili, da se namerava ostati v sedanjem sestavu, ker je ta sigurno pomanjkljiv. Res je namreč, da je v gospodarskem svetu samo en član prejšnjega zbora proizvajalcev, od novo izvoljenega pa nobeden, čeprav bi jih moral biti vsaj 1/3 če ne 1/2.

S i t a r Franc.

Mislim, da v tem primeru dajanja pooblastil gre le za neke manjše stvari, ki nimajo večjega pomena na samo odločitev. Prepričan sem, da v kolikor bi prečitali Uredbo, ki govori o tej stvari bi videli, da gre v danes primeru zgolj za delo, ki ga mora urad dnevno vršiti. Ne vem če boste zadovoljni, da se bomo radi teh malenkosti sestajali dva do trikrat tedensko, ali s tem da zadeve zavlačujemo, z sklicevanjem komisij, z razpravljanjem na komisijah z dajanjem v ponovni pretres itd. Zdi se mi, da je zakonodajalec, ki je te uredbe formuliral prav gotovo imel v vidu, da ljudski organ kot voljeni organ, vse predvidene ~~organe~~ naloge ne bo mogel opraviti.

Tov. Bazniku bi odgovoril, da je pred nami nova uredba po kateri moramo poslovati. In v kolikor bodo formirane nove občine, nas ta pooblastila itak ne bodo vezala.

Tov. Kristanu pa bi pojasnil, da tu ne gre za kake obrtne delavnice, temveč za takoimenovane "Radnje" in



in smo za to besedo našli v slovenščini izraz obrt oziroma obrtna delavnica. Za tak primer se gre v tem slučaju. Strinjam pa se z tem, da bi zbor proizvajalcev moral dobiti predhodno material za sejo.

Škerlavaja Milan.

Jaz mislim, da člani zbora proizvajalcev nikakor nočejo zavirati dela, temveč je njih težnja da pomagajo da se naloge normalno razvijajo. Gre za to, da se da zaupanje naši presoji. Na drugi strani pa mi zastopamo gospodarsko in politično stran našega mesta in odgovarjamo zato našim državljanom. Tu pa gre za zgrešen princip, da se nekaj mimo nas postavlja in sklepa o stvareh brez nas. Prepričan sem, da se bodo člani zbora proizvajalcev tudi v bodoče uprli, če bodo stvari dane s silo na dnevni red. Ker zastopamo interese skupnosti, moramo take stvari v bodoče preprečiti.

Konkretni predlog je ta, da se da ta točka iz dnevnega reda, da dobimo material, damo predloge Gospodarskemu svetu, in šele nato gre na skupno zasedanje.

Sitar Franc.

Želim predlagati sledeče, da se pogovorimo o tem, če smo v stanju razpravljati o predloženih točkah kolektivno, da ne bo pripomb, ali ne. Od svojega predloga pa ne odstopam.

Ing. Lapajne - Oblak Sonja.

Kakor vidimo zbor proizvajalcev ni proti posameznim predlogom, temveč proti načinu, kako so bili stavljeni na ~~se~~ dnevni red. Popolnoma za umestan smatram zato predlog tov. Škerlavaja, da o stvari prvo razpravlja zbor proizvajalcev in da bi se upošteval <sup>moj</sup> predlog, da naj bo zbor proizvajalcev pritožbena instanca.

Sitar Franc.

Da ne bo nesporazuma pojasnim, da tu ne gre za neko reševanje v prvi instanci, temveč, da so to nepomembna vprašanja, ki so vezana na daljne odločitve. Torej gre samo za stvari, ki jih je potrebno predhodno proučiti.

N e b e c Franc.

Nam , ki smo že delj časa v Mestnem ljudskem odboru so stvari precej jasne. Imam pa občutek, da se sedaj spuščamo v zelo drobne stvari, ki jih lahko rešujejo sveti sami. Zdi se mi potrebno, da v prvi vrsti seznanimo te ljudi z kompetencami, ki jih imajo, nato pa sklepamo o prenosu teh kompetenc na Gospodarski svet.

S i t a r Franc.

Predlagam, da mi za enkrat od tega predloga odstopimo, bomo videli v praksi kako bodo te stvari šle.

K r i v i c Vladimir.

Popolnoma se strinjam s predlogom tov. Škerlavača. O tem vprašanju načina dela Mestnega ljudskega odbora smo že razpravljali in sklepali, vendar se tega ne držimo. Jasno je, da je popolnoma pravilno te predloge obravnavati vsaj z predsednikom zbora volivcev, če ne s celim zborom v kolikor je to premalo. Na vsak način pa je potrebno material v tem primeru razmnožiti, da vidijo ali je potrebno sklicati posebno sejo ali ne.

Ing. T e p i n a Marjan.

Tu gre v resnici za način dela, v katerem še nekaj časa grešimo. Mi dostikrat uredujemo, to pa radi tega ker se pred Mestni ljudski odbor stvari prinese na ta način, kot se je danes prineslo, stvari pa je treba prinesiti vsebinsko. Čestokrat se enostavno prečitajo odločbe in nato se glasuje. To ni metoda dela za Mestni ljudski odbor. Povedati je treba zakaj gre, kakšno politiko bo v danem primeru zastopal Mestni ljudski odbor, kakšna so njegova stališča in ko se bomo za to političko odločili, bo šele stvar lahko prenešana na Gospodarski svet. Za predlogi tovariša Sitarja nekaj tiči, zato naj se vsebinsko pove v čem je problematika.

B a r a g a Alojz.

Eden od diskutantov je rekel, da ~~je~~ od kar je izvoljen nov zbor proizvajalcev je postalo delo drobnjakarsko. To ne drži, drži pa to, da se je novi zbor proizvajalcev bilj uveljavil. Spomnil bi na izjavo tov. Vipotnika, ki je

Še lansko leto kot predsednik zbora proizvajalcev ~~ne~~šel tako daleč, da je rekel, da je nedemokratsko, da se zbor proizvajalcev ne upošteva. Zavedati se je, da je zbor proizvajalcev neposredno odgovoren pred svojim kolektivom kaj se sklepa. Poznam primere, ko se je sklepalo brez soglasnosti ~~sever~~ ljudi v proizvodnji. Tako smo lansko leto sklepali o združitvi buffeta pod Gradom z Grajsko restavracijo. Dalje smo sklepali o likvidaciji te restavracije, ali ~~ne~~ ne bomo v kratkem sklepali še o likvidaciji buffeta.

B a r l i č Janez.

Tovariš Škerlavaj ima v načelâ prav. Toda predlog, ki ga je iznesel tov. Sitar je vsekakor potreben. Gre dejansko za stvari za katere mislim, da jih z lahkoto reši v svoji kompetenci sam svet ali celo načelnik tajništva. Nesmiselno se mi zdi, da bi določali komisije, ki bi šle n.pr. pregledati sanitarne naprave nekega podjetja itd.

Dr. M o d i c Heli.

Predlog tov. Škerlavaja da mora o predlogu sklepati zbor proizvajalcev bi popravil v toliko, da moramo ta predlog dati na skupno sejo ker po uredbah in zakonu spada to sklepanje v pristojnost obeh zborov.

Š k e r l a v a j Milan.

Skupno je samo sklepanje.

S i t a r Franc.

Odstopam od predloga, s tem, da se material razmnoži, dostavi vsem ljudskim odbornikom v proučitev in točko prenese na prihodnje zasedanje.

Oba zbora se s predlogom tov. Sitarja strinjata.



B. Potrditev pravil gradbene zadruge "Žičnica  
Velika planina".

=====

Predlog obrazloži tov. S i t a r Franc, član  
Sveta za gospodarstvo MLO, kakor sledi:

Predlog za sejo sveta za gospodarstvo MLO

Gradbena zadruga "Žičnica Velika planina" predlaga v potrditev pravila gradbene zadruge "Žičnica Velika planina" s sedežem v Ljubljani.

Predložena pravila, ki so bila sprejeta na občnem zboru dne 18. XII. 1953, so bila pregledana in po določilih Splošnega zakona o zadrugah (Ur. list FLRJ št. 59/46) v nekaterih členih popravljena in dopolnjena.

Svet za gospodarstvo MLO se priporoča potrditev zadrughinih pravil gradbene zadruge "Žičnica Velika planina", ki obsegajo 32. členov z naslednjimi popravki in dopolnitvami:

1. v 5. členu 2. odst. je za besedama fizične osebe vstaviti "ki so dopolnile 18 let starosti",
2. v 6. členu, 3 odst. se mesto besede na skupščini vstavi na "zboru",
3. v 8. členu b), točka 3 se črta "ali upravnega odbora če ga za to pooblasti zbor",

Po členu 12 predloženih potrdil spadajo sklepanje o izključitvi članov v izključno pristojnost zbora.

4. v 14. členu, 3 odst. se za besedama navzočih delegatov vstavi "in članov".

Ljubljana, dne 2. XI. 1954.

O D L O Ő B A

Na podlagi 6. člena Splošnega zakona o zadrugah (Ur. list FLRJ št. 59/46), pooblastila Državnega sekretariata za gospodarstvo LRS III/I-404/1-1953 z dne 9.III.1953 ter 65. in 121. člena Zakona o ljudskih odborih mest in mestnih občin (Ur. list LRS št. 19-90/52) ter na predlog Sveta za gospodarstvo MLO Ljubljana,

izdaja Mestni ljudski odbor glavnega mesta Ljubljana po sklepu seje z dne 1954

o d l o Ő b o

o potrditvi zadružnih pravil gradbene zadruge "Žičnica Velika planina".

1.

Potrjujejo se zadružna pravila gradbene zadruge "Žičnica Velika planina" s sedežem v Ljubljani obsegajoča 32 členov z naslednjimi popravki in dopolnitvami:

- a) v 5. členu, 2. odst. je za besedama fizične osebe vstaviti "ki so dopolnile 18 let starosti",
- b) v 6. členu, 3. odst. se mesto besede na skupščini vstavi na "zboru",
- c) v 8. členu, b) točka 3 se črta "ali upravnega odbora, čega zato pooblasti zbor",
- d) v 14. členu, 3. odst. se za besedama navzočih delegatov vstavi in "članov"

2.

Upravni odbor zadruge je dolžan predložiti potrjena pravila v pristojno registracijo.

3.

Odločba o potrditvi pravil je v smislu 39. člena Splošnega zakona o zadrugah prosta plačila takse po Zakonu o taksah.

Smrt fašizmu - svobodo narodu!

O tem se obvešča:

1. Gradbena zadruga "Žičnica Velika planina" Ljubljana v roke ing. Skaberne Leona OLO Ljubljana-okolica,
2. Arhiv Tajništva za gospodarstvo.

P r e d s e d n i k M L O  
/Dr. Heli Modic/



Predsedujoči, da predlog v razpravo.

Ing. T e p i n a Marjan.

Želel bi pojasnila, kjer je Gospodarski svet dobil navodila za ustanovitev take zadruga in kako je pravna komisija ta pravila pregledala, ko po zakonu formiranje take zadruga sploh ni možno.

B a u c o n Ljubo.

Komisija za pravne predpise tega pravilnika sploh ni pregledala, ker ji ni bil predložen.

S i t a r Franc.

Predlog je predložil Upravno pravni odsek Tajništva za gospodarstvo MLO in pravilnik verjetno res ni bil predložen pravni komisiji MLO.

Predsedujoči ugotovi, da stvar ni zreča za rapravo in sklepanje in predlaga, da se ta točka izloči iz dnevnega reda.

C. Razširitev predmeta poslovanja posredovalne  
pidarne za promet z nepremičninami in premičninami.

=====

Predlog obrazloži tov. S i t a r Franc, član  
Gospodarskega sveta MLO, kakor sledi:

## U t e m e l j i t e v

k predlogu "Posredovalne pisarne za promet z nepremičninami in premičninami" za razširitev poslovanja,

Državno gospodarsko podjetje "Posredovalna pisarna za promet z nepremičninami in premičninami" Ljubljana, "raškova 13, ustanovljena s odločbo MLO 1691/52 z dne 26. XI. 1952 kot podjetje, ki se bavi s opravljanjem posredniških poslov z nepremičninami in premičninami, predlaga spremembo oziroma razširitev poslovanja iz doseganjega "opravljanje posredniških poslov s nepremičninami in premičninami" v

"opravljanje posredniških poslov z nepremičninami in komisijsko trgovanje z premičninami".

Sprememba oz. razširitev predmeta poslovanja se utemeljuje z ozirom na padec prometa z nepremičninami valed gotovih ukrepov: ukinitve prodaje idealnih delov stanovanj, padec prometa s kmečko zemljo zaradi izvedbe agrarne reforme, ukrep da državna podjetja ne smejo kupovati nepremičnin od privatnikov, razlaščenje parcel za javne potrebe itd.

V interesu nadaljnega obstoja podjetja je, da se dvigne promet s premičninami. Kot premičnine, ki bi jih podjetje sprejemalo v komisijsko prodajo bi bili v glavnem vse vrste rabljeni stroji, aparature in naprave za industrijo in obrt razen avtomobilov in motorjev. Z ozirom na to, da take specialne komisijske trgovine za te vrste material v Ljubljani dosedaj ni, in se prodaja oz. nakup vrši po raznih nezakonitih posredovalcih, bi bila ustanovitev take komisijske trgovine potrebna.

Ljubljana, dne 29. I. 1954.



Štev. G-8540/53

Ljubljana, dne II.1954.

O D L O Ž B A

Na predlog Državnega gospodarskega podjetja "Posredovalna pisarna za promet z nepremičninami in premičninami", Ljubljana, Pražakova 13 št. 1045/53 z dne 24.XI.1953 in na podlagi člena 64, 65 in 117 Zakona o ljudskih odborih mest in mestnih občin (Ur. list LRS št. 19-90/52) ter člena 3 in 45 Uredbe o ustanavljanju podjetij in obrtov (Ur. list FLRJ št. 51-424/53) ter na predlog Sveta za gospodarstvo,

izdaja Mestni ljudski odbor glavnega mesta Ljubljana redni seji mestnega zbora in zbora proizvajalcev dne 1954

o d l o ž b o :

Gospodarski organizaciji "Posredovalna pisarna za promet z nepremičninami in premičninami" Ljubljana, Pražakova ul. 13, ustanovljeni z odložbo MLO 1691/52 z dne 26.XI.1952, se dovoljuje razširiti oz. spremeniti dejavnost svojega podjetja na komisijsko trgovanje z premičninami.

Dosedanji predmet poslovanja "opravljanje posredniških poslov z nepremičninami in premičninami" se spremeni in glasi odslej:

"Opravljanje posredniških poslov z nepremičninami in komisijsko trgovanje z premičninami."

Pod komisijsko trgovino s premičninami se razume trgovanje z rabljenimi aparati in stroji vseh vrst razen avtomobilov in motorjev.

Za opravljanje komisijskih poslov s premičninami razpolaga podjetje z odgovarjajočim strokovnim kadrom.

Spremembo oz. razširitev poslovanja v gornjem smislu je treba prijaviti v register gospodarskih organizacij pri Okrožnem sodišču Ljubljana skladno s predpisi poglavja 5 Uredbe o ustanavljanju podjetij in obrtov (Ur. list MRL 51-424/53).

Taksa po tar. št. 1 in 7 Zakona o taksah plačana in uničena na predlogu, pravtako je plačana mestna taksa po tar. št. 1 in 2/3 Odloka MLO o uvedbi mestnih taks in prometnega davka.

Smart fašizmu - svobodo narodu!

O tem se obvešča:

1. "Posredovalna pisarna za promet z nepremičninami in premičninami", Ljubljana, Pražakova ul. 13 (2 x),
2. Skupščinska pisarna MLO (2 x),
3. Statistični urad MLO,
4. Arhiv Tajništva za gospodarstvo.

P r e d s e d n i k MLO:  
/Dr. Heli Modic/

Predsedujoči da predlog v razpravo.

P l a z a r Franc

Kakor mi je znano tako podjetje v Ljubljani že obstoja t.j. Agencija - Slovenija. Alà se naj<sup>n</sup>e bi še s temi stvarmi bavilo to podjetje.

S i t a r Franc.

Tu gre za posredovanje z starimi in rabljenimi stroji. Dostikrat se zgodi, da v podjetjih leže stroji, ki jih podjetje ne more prodati, ker ne more najti kupca. Z tem posredovanjem med prodajo in nakupom bi se bavilo to podjetje.

C u r k Ivan.

Taka komisijska trgovina je tipičen primer za izigravanje uredbe o osnovnih sredstvih. Vemo da danes nobeno državno podjetje osnovnih sredstev ne sme odprodati privatniku. Z ustanovitvijo take komisijske trgovine se bo uredba izigravala na ta način, da bodo državna podjetja podajala osnovna sredstva tej komisijski trgovini, torej državnemu podjetju, ta pa naprej privatnemu sektorju.

M a t e l i č Alojz.

Marsikatero podjetje ia stroje, ki jih ne rabi ali so tako izrabljeni, da ne pridejo v poštev. Ti stroji pa bi prišli morda v poštev za manjše podjetje, kjer bi povsem odgovarjali. Ker ni bilo nobenega, da bi se brigal za to, da bi šli ti stroji v promet, so isti ležali neizkoriščeni v podjetjih. Taka posredovalna trgovina bi to lahko vršila. Po novi uredbi smejo vsa državna podjetja od 1. I. 1954 dalje svoja osnovna sredstva prodati, če si za ta denar kupijo nova osnovna sredstva. Glede privatnikov pa je stvar taka, da je normalno to, da ne prodajaš privatniku temveč drugam. Prepričan sem, da se bo tudi to podjetje držalo tega načela. Če pa je ena stvar za podjetje zgobila vsako vrednost, potem je po mojem mišljenju bolje, da se proda tudi privatniku, če se dobi za te predmete več denarja. Jaz sem mnenja, da ni vzroka za zadržek.

P l e v n i k Jože.

Mislím, da če se ustanavlja taka trgovina, se naj reče,

da se mora držati predpisov, t.j. da če državna podjetja prodajo nek predmet, ga sme kupiti spet samo državni sektor. V kolikor bodo izigavali te predpise naj se jih postavi pred odgovornost.

Druge načelno vprašanje je, da imajo podjetja res mnogo stvari, ki so jim nepotrebne in ki so ocenjene kot osnovna sredstva. Teh bi se podjetja rada znebila, kar vidimo tudi iz pogostih ponudb preko časopisov. Vprašanje je, ali bi taka trgovina po predpisu posredovala to prodajo ali pa bi špekulirala, kjer bo imel zadnjo besedo javni tožilec.

..... Strinjam se s tovarišem, ki pravi da vse komisijske trgovine izigravajo predpise in to na ta način: Državno podjetje rabi stroj, pa ga ne more kupiti, ker rabi za nakup od privatnika denar v gotovini. Ta nese stroj v komisijsko trgovino, ki ima bančni račun, kar omogoča potem državnemu podjetju nakup tega stroja. To je faktično izigravanje. To je nezakonit način. To novo podjetje pa bo poslovalo verjetno tudi po tem načelu.

Ing. T e p i n a Marjan.

Jaz mislim, da je tako podjetje lahko koristno, vprašanje je samo forma tega podjetja, ~~kar~~ Mi jasno povedano, ali je to posredništvo, ali komisijska trgovina. V fermi posredništva ni te bojazni in v tem primeru je predajalec državno podjetje in kupec je spet državno podjetje, gre torej samo za posredovanje. Mera pa biti jasno razvidne iz edločbe, da gre tu za tako trgovino.

Dr. P r e t n a r I V E N X Jože

Uporaba izraza "komisijski" v tem primeru ne bi bila umestna, ker je to trgovina, ki je obenem prodajalec in kupec. Komisijsko pomeni, da sklepa pogodbo kupec s komisijskim podjetjem in sploh nima zveze s ponudnikom-prodajalcem. Pri posredovanju p<sub>2</sub> sklepa pogodbo kupec neposredno s prodajalcem, in ne s posreduvalnim podjetjem. ~~Bi~~ V tem primeru bi morali torej govoriti ne o komisijski trgovini, temveč o podjetju za posredovanje prometa z premožninami.



### K r e s e Leepold

iz predlaganéh odločbe jasno vidimo, da gre za tipično komisijsko trgovino. Take trgovine pa ne moremo dovoliti. Ta odločba se niti ne sklicuje na uredbo o trgovini. Druga stvar pri teh podjetjih je še ta, da morajo plačevati davek tudi od odvišnih osnovnih sredstev. Te uredbe bodo izigrali na ta način, da bodo ta odvišna osnovna sredstva dali enostavno v komisijsko trgovino v prodajo, da jim ne bo treba plačevati davka.

### T u m a Ostej

Zakon jasno pravi, da mora podjetje plačevati davek na osnovna sredstva vse dotlej, dokler niso ista z odlokom prenešana. Torej s tem, da jih prenese v komisijsko trgovino se davku ne odtegne. Dugo je treba pripomniti, da se osnovna sredstva ocenjena in se ne morejo prodati za nižjo vrednost, ali odtujiti. V kolikor prodajo pod vrednostjo meraje kriti razlike iz sklada za prostó razpolaganje podjetja. N.pr. prodajalec ima ocenjeno na 1 milijon dinarjev, kupec pa ponudi 800.000.: V kolikor pristane na to ceno, gre razlika v njegovo breme.

### M a t e l i č Alojz

Ne vidim vzroka da bi bili tako hudi. Vem, da smejo tovarne prodajati svoja osnovna sredstva, če si tato kupijo druge. Za prodajo lahko pooblasti drugo podjetje, da mu preskrbi kupca. Če gremo iz tega stališča, da preprečimo vsakršno špekulacijo, potem moramo vse obstoječe komisijke trgovine ukiniti. S tem pa bomo dosegli to, da neuporabnih predmetov ne bomo ~~g~~ mogli kam prodati. Popolnoma zgrešeno je, če enemu dovolimo da uganja lumparije drugemu pa ne. Fakt pa je, da tako podjetje za posredovanje nujno potrebujemo v taki ali drugačni obliki.

### C u r k Ivan.

Ponovno povdarjam, da je uredba s katero se prepoveduje, da bi šla osnovna sredstva v roke privatnikov, taka trgovina pa je kanal za to.

### S i t a r Franc.

Ta moment nam nujno narekuje ustanovitev take posredniške trgovine, kajti vsekakor smo bolj zainteresirani, da se sklepa-

je pogodbe potem legaliziranega podjetja, ki te stvari ureja, ne pa nekontrolirano med štirimi očmi. Lokalizirano posredništvo bomo lažje zagovarjali.

K r i v i c Vladimir.

Mislím, da je iz dosedanje razprave treba napraviti tale zaključek: podjetje naj ostane samo posredništvo, izloči naj se komisijska trgovina, sicer bo to lahko kanal, kjer se dela levo in desno in kjer bo vsaka kontrola onemogočena.

Ing. T e p i n a Marjan.

Prosim, da poročevalec še enkrat prečíta na podlagi katerih členov in predpisov je bil napravljen osnutek te odločbe.

S i t a r Franc.

Osnutek je bil pripravljen na podlagi člena 3. in 5. Uredbe o ustanavljanju podjetij in obrtov ter na predlog Sveta za gospodarstvo.

Ing. T e p i n a Marjan.

To se pravi, da se ustanavlja podjetja mimo uredbe o ustanavljanju trgovin. Iz celega teksta se vidi, zakaj se ustanavlja mimo te uredbe.

K r i v i c Vladimir.

Ali je ta osnutek videla komisija za pravne predpise, kajti razpravljamo že celo uro, nazadnje pa vidimo, da je osnutek protipraven.

Predsedujoči pojasni, da so bili vsi trije predlogi, ki jih je obrazložil tov. Sitar predloženi tekom današnjega dopoldneva Tajništva, ker je v vabilu rešeno, da imajo odborniki pravico predlagati dopolnitev dnevnega reda. Komisija za pravne predpise teh predlogov ni pregledala.

Š k e r l a v a j Milan.

To potrjuje, da še potrebno o teh stvareh predhodno razpravljati in jih šele potem predložiti na dnevni red zasednja. Tu v zadnjem primeru vidimo, da je nekdo na hitre roke hotel okrog prinesiti Mestni ljudski odbor, kar pomeni tipično izigravanje.